

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 29 lipca 2025 r.

Poz. 1812

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ZIELONEJ GÓRZE ZA 2024R.

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
SPIS TABEL.....	2
1. WSTĘP.....	3
3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU.....	7
4. POMOC PUBLICZNA.....	8
5. KONTROLE.....	9
5.1. Kontrole zewnętrzne.....	9
5.2. Kontrole wewnętrzne.....	9
6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ.....	10
7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA.....	11
8. DZIAŁALNOŚĆ USTAWOWA.....	15
8.1 Źródła finansowania działalności Funduszu.....	15
8.2 Realizacja zadań ustawowych.....	15
8.3. Efekty rzeczowe i ekologiczne finansowania zadań.....	21
8.3.1 Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi.....	21
8.3.2 Ochrona powietrza.....	22
8.3.3 Edukacja ekologiczna.....	24
8.3.4 Pozostałe komponenty.....	29
9. OGÓLNOPOLSKI SYSTEM WSPARCIA DORADCZEGO W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE.....	36
10. GOSPODARKA FINANSOWA.....	43
10.1 Wpływy / przychody.....	43
10.1.1 Przychody z tytułu opłat i kar.....	44
10.1.2 Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu.....	45
10.1.3 Przychody z operacji kapitałowych.....	46
10.2 Wydatki / koszty.....	46

11. AKCJE I UDZIAŁY.....	49
12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE.....	49

SPIS TABEL

TABELA 1. Umowy dofinansowania zawarte w 2024 roku.....	50
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2024 roku wg komponentów.....	52
TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2024 w podziale na grupy kontrahentów (w zł).....	54
TABELA 4. Wpływy / przychody Funduszu w 2024 roku (w tys. zł).....	55
TABELA 5. Wpływy Funduszu w latach 2020-2024 (w tys. zł).....	56
TABELA 6. Wydatki / koszty Funduszu w 2024 roku (w tys. zł).....	57

INFORMACJE OGÓLNE

1. WSTĘP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze jest samodzielną instytucją finansową i funkcjonuje, w rozumieniu art. 9 pkt. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jako samorządowa osoba prawna.

Przedmiotem działania Funduszu jest finansowanie, głównie inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z kierunkami polityki ochrony środowiska i celami środowiskowymi wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, realizowane w oparciu o środki własne i środki powierzone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Począwszy od roku 2024, po podpisaniu z NFOŚiGW w dniu 15.04.2024 r. umowy o dofinansowanie nr FENX.01.01-IW.01-0005/24 Projektu „Program priorytetowy „Czyste Powietrze” realizowany w województwie lubuskim”, WFOŚiGW w Zielonej Górze stał się beneficjentem bezzwrotnych środków UE na rzecz grantobiorców – właścicieli domów jednorodzinnych w naszym województwie. Obecne dofinansowanie wynoszące 125 315 187,00 zł, jest kontynuacją dotychczasowego Programu „Czyste Powietrze” finansowanego wcześniej ze środków krajowych oraz Krajowego Programu Odbudowy.

Dodatkowo Fundusz, w roku 2024, realizował zadania na rzecz realizacji Projektu pn. „Projekt Doradztwa Energetycznego” finansowany z Funduszy Europejskich z Programu FEnIKS 2021-2027.

Istotną rolą Funduszu jest prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych związanych z problematyką ochrony środowiska.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze prowadził w 2024 roku działalność, która była regulowana przez następujące podstawowe przepisy prawa oraz porozumienia:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087 ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2024 poz. 725 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2024 poz. 1530 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2023 poz. 1991),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 2023 poz. 120 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2024 r. poz. 324 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 r. poz. 1079 ze zm.)
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych Dz.U. 2024 poz. 1320 ze zm.),
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. 2023 poz. 702 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2022 poz. 902 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz.U. 2007 r. nr 10, poz. 68),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszanie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2024 poz. 104),
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781),

· Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2024 poz. 1621 ze zm.),

· Porozumienie z dnia 7 czerwca 2018 r. zawarte pomiędzy NFOŚiGW, szesnastoma WFOŚiGW oraz BOŚ S.A. w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”,

· Umowa z dnia 24 grudnia 2024 r. o Partnerstwie na rzecz realizacji drugiej edycji Projektu Doradztwa Energetycznego. Projekt realizowany jest przez NFOŚiGW we współpracy z 16 Partnerami (wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej).

Równocześnie działalność Funduszu regulowana była także, przyjmowanymi przez organy Funduszu w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami, dokumentami wewnętrznymi takimi jak:

· Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2021-2024 (uchwała nr 000/61/20 z dn. 30 września 2020 r.),

· lista przedsięwzięć priorytetowych (uchwała nr 000/015/22 z dn. 17 maja 2022 r.),

· kryteria wyboru przedsięwzięć oraz ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Funduszu, w tym zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji (uchwała nr 000/65/21 z dn. 29 listopada 2021 r. ze zm.),

· zasady i tryb udzielania i rozliczania dofinansowania zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe (uchwała nr 002/024.1/23 z dnia 08 marca 2023 r.),

· plan działalności (uchwała nr 000/112/23 z dn. 24 listopada 2023 r. ze zm.) oraz plan finansowy Funduszu (uchwała nr 000/113/23 z dn. 24 listopada 2023 r. ze zm.).

Programy własne WFOŚiGW w Zielonej Górze:

· Program priorytetowy „Odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej rzeki Odry” (uchwała nr 000/43/22 z dnia 19 września 2022 r.),

· Program udzielania dofinansowania w roku 2023 w formie pożyczek płatniczych (uchwała nr 000/03/24 z dnia 23 lutego 2024 r.),

· Program priorytetowy „Usuwanie skutków powodzi na terenie województwa lubuskiego w 2024 roku” (uchwała nr 000/68/24 z dnia 20 września 2024 r.),

· Program priorytetowy „Nowoczesna Remiza- edycja 2024” (uchwała nr 000/30/24 z dnia 27 maja 2024 r.),

· „Eko Gmina - Poprawa efektywności energetycznej oraz likwidacja niskiej emisji” (uchwała nr 000/04/24 z 23 lutego 2024 r.).

oraz **Programy wspólne Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:**

· Program Priorytetowy Czyste Powietrze,

· Program Priorytetowy Czyste Powietrze dla powodźian,

· Program Priorytetowy Moja Woda,

· Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych (część 1),

· Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest. Część 2) - Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych,

· Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,

· Program Priorytetowy Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii,

· Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie,

· Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej Część 1) i 2)

2. RADA NADZORCZA

Członków Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu powołuje minister właściwy do spraw klimatu. W 2024 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w składzie:

- **Paweł Marciniak** – wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu – Przewodniczący Rady Nadzorczej (od dnia 08.01.2024 r.), wcześniej Aleksander Brzózka,
- **Leszek Stanisław Turczyniak** – wyznaczony przez sejmik województwa – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (od dnia 24.07.2024 r.), wcześniej Zbigniew Kołodziej,
- **Emil Świerczyński** – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (od dnia 24.06.2024 r.), wcześniej Małgorzata Paluch-Słowińska, wcześniej Patryk Supeł,
- **Beata Springer** - wyznaczona przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych (od dnia 15.01.2024 r.), wcześniej Piotr Barczak,
- **Anna Halicka** - wyznaczona przez wojewodę lubuskiego (od dnia 08.02.2024 r.), wcześniej Roman Fraszczyk.

W roku 2024 w trakcie 13 posiedzeń, z czego: 10 w trybie stacjonarnym a 3 w trybie obiegowym, Rada Nadzorcza przyjęła łącznie 94 uchwały. Spośród najważniejszych, w dniu 26.04.2024 roku Rada Nadzorcza przyjęła uchwały: nr 000/21/24 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Zielonej Górze za rok 2023 oraz przeznaczenia zysku za rok 2023 i nr 000/22/24 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2023.

Lista przedsięwzięć priorytetowych na 2025 rok przyjęta została uchwałą nr 000/29/24 z dn. 27 maja 2024 roku.

W dniu 22 listopada 2024 roku uchwałą nr 000/87/24 przyjęty został Plan działalności Funduszu na 2025 rok, a uchwałą nr 000/88/24 Roczny plan finansowy Funduszu na 2025 rok.

3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2024 roku Zarząd Funduszu pracował w składzie:

- Prezes Zarządu, **Mirosław Glaz** (od dnia 14.03.2024 r.), wcześniej Mariusz Herbut oraz
- Zastępca Prezesa Zarządu, **Przemysław Nitschka** (od dnia 23.08.2024 r.), wcześniej Ireneusz Madej (od dnia 15.04.2020 r. do 13.03.2024).

W okresie sprawozdawczym Zarząd na 56 posiedzeniach podjął 158 uchwał dotyczących:

- udzielenia promes dofinansowania zadań,
- udzielenia dofinansowania zadań,
- przyjęcia rozliczeń końcowych zadań,
- przyjęcia rozliczeń częściowych zadań,
- przyznania nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracownika administracji rządowej i samorządowej,
- przyjęcia warunków udzielania dofinansowania zadań realizowanych w ramach programów własnych, oraz,
- przyjęcia regulaminów programów własnych Wojewódzkiego Funduszu oraz wspólnych Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na koniec 2024 roku w Funduszu zatrudnionych było (poza 2 osobowym Zarządem) 41 osób. W ramach struktury Wojewódzkiego Funduszu funkcjonowały: Wydział Finansowo-Księgowy, Wydział Ekspertyz Ekonomiczno-Inżynierskich oraz Wydział Organizacji i Funduszy Zewnętrznych. Dodatkowo w Funduszu powołany był: Zespół Doradców Energetycznych, Zespół ds. Zamówień Publicznych oraz stanowisko Pełnomocnika ds. Jakości, Inspektor Ochrony Danych i Specjalista ds. BHP. Obsługa prawna oraz informatyczna Funduszu wykonywana była przez firmy zewnętrzne na zasadzie stałego zlecenia.

4. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Wojewódzki Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Fundusz udzielił w 2024 roku pomocy de minimis w łącznej kwocie 2 441 954,12 zł.

Wsparcie w formie trzech pożyczek uzyskały 2 firmy działające na terenie województwa lubuskiego.

Wsparcie w formie dotacji uzyskało łącznie 195 podmiotów działających na terenie województwa lubuskiego. W zakresie rolnictwa w ramach „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, wsparciem objęto 9 gospodarstw rolnych i 181 osób fizycznych prowadzących działalność rolniczą. W ramach programu priorytetowego „Agroenergia” Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii” Fundusz zawarł jedną umowę dotacji z osobą fizyczną prowadzącą działalność w zakresie rolnictwa. W ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej Fundusz udzielił pięć dotacji 4 podmiotom działającym na terenie województwa lubuskiego.

5. KONTROLE

5.1. Kontrole zewnętrzne

Instytucja zewnętrzna, która w 2024 roku przeprowadziła kontrolę w WFOŚiGW w Zielonej Górze, to Archiwum Państwowe w Zielonej Górze. Kontrolę przeprowadzono w dniu 08.08.2024 r. Przeprowadzone czynności kontrolne dotyczyły kontroli stanu postępowania z materiałami archiwalnymi wchodzącymi do państwowego zasobu archiwalnego i dokumentacją niearchiwalną powstałą i zgromadzoną w WFOŚiGW w Zielonej Górze. Ogólna ocena opisowa była pozytywna i zawierała standardowe zalecenie aby przekazać do zasobu archiwum zakładowego całość dokumentacji spraw zakończonych, wytworzonej do 31 grudnia 2021 r., a także aby teczki przekazane do zasobu archiwum zakładowego opisywać zgodnie z zasadami, określonymi w rozdziale VIII ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

5.2 Kontrole wewnętrzne

Prowadzone w 2024 roku kontrole obejmowały głównie beneficjentów Programu Priorytetowego Czyste Powietrze ale również gminy uczestniczące w realizacji tego programu. Kontrole wewnętrzne obejmowały również kontrole na dokumentacji na miejscu w Funduszu.

Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 151 takich kontroli.

W 2024 roku nie wykonywano kontroli na miejscu projektów realizowanych w ramach Systemu Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), niemniej WFOŚiGW w Zielonej Górze pozostawał w tej kwestii do dyspozycji NFOŚiGW na podstawie „Porozumienia w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji”.

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o finansach publicznych, w WFOŚiGW w Zielonej Górze jako jednostce sektora finansów publicznych, prowadzono kontrolę zarządczą, która stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. W 2024 roku sporządzono oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2023. Zgodnie ze sporządzoną opinią w sprawie oceny stanu kontroli zarządczej, kontrola zarządcza w Wojewódzkim Funduszu w wystarczającym stopniu zapewniła prawidłowe funkcjonowanie, łącznie we wszystkich wymaganych kategoriach: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem. W związku z powyższym wypełniono części A oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za 2023 rok (według wzoru MF), co oznacza, że w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Przeprowadzono roczny audyt w zakresie bezpieczeństwa informacji, w wyniku którego sporządzono „Sprawozdanie z wykonania czynności audytowych w zakresie bezpieczeństwa informacji w WFOŚiGW w Zielonej Górze”. Czynności audytowe zostały wykonane w wyniku realizacji przepisu § 20 zawartego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 roku w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2247), który określa ciążące na kierownictwie podmiotu publicznego obowiązki związane z systemem zarządzania

bezpieczeństwem informacji. Jednym z nich jest wskazany w § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia obowiązek zapewnienia okresowego audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok. Dzięki temu uzyskano potwierdzenie, że Wojewódzki Fundusz spełnia wymagania zawarte w § 19-21 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Z myślą o zapewnieniu jak najwyższej jakości realizowanych usług oraz zadowolenia naszych klientów i innych stron zainteresowanych, WFOŚiGW w Zielonej Górze wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001 i stosuje odpowiednią Politykę Jakości. Pierwszy certyfikat niemieckiej jednostki certyfikującej RWTÜV Essen (Reńsko-Westfalskiego Stowarzyszenia Nadzoru Technicznego w Essen) Fundusz uzyskał już w 2002 roku. W 2010 roku potwierdzono ważność certyfikacji zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009. W lutym 2018 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu certyfikację, w wyniku, której Fundusz uzyskał certyfikat dla systemu zarządzania wg nowej normy PN-EN ISO 9001:2015 zgodnie z procedurą TÜV NORD Polska. W lutym 2024 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu pierwszy audyt nadzoru w wyniku, którego Fundusz utrzymał certyfikat na kolejny okres potwierdzając tym samym, skuteczność funkcjonującego w Wojewódzkim Funduszu systemu zarządzania jakością.

Obowiązująca od 2018 roku norma to „Systemy zarządzania jakością. Wymagania PN-EN ISO 9001:2015”. Oznacza to, że organizacja jaką jest WFOŚiGW w Zielonej Górze, wprowadziła i stosuje system zarządzania jakością w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz realizacji powierzonych zadań w procesie zarządzania środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej. System zarządzania jakością potwierdza, iż zarządzanie powierzonymi Funduszowi środkami odbywa się pod stałym nadzorem, wg ściśle określonych procedur, zapewniających skuteczne spełnianie ustalonych wymagań jakościowych.

7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

W roku 2024 współpraca ze społeczeństwem województwa lubuskiego znacznie przekraczała działalność podstawową Funduszu. Realizowano liczne działania w ramach własnych projektów informacyjno-promocyjnych. Szczególny nacisk kładziono na ułatwienie mieszkańcom regionu, beneficjentom i potencjalnym beneficjentom środków Funduszu dostępu do wysokiej jakości informacji o środowisku oraz szerzenie wiedzy o możliwościach podejmowania inicjatyw przyspieszających tempo rozwoju społecznego i gospodarczego województwa, zwłaszcza w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Ważnym źródłem informacji o Funduszu jest strona internetowa www.wfosigw.zgora.pl oraz profil na platformie społecznościowej Facebook, gdzie regularnie zamieszczane są najnowsze wiadomości na temat działań, akcji ekologicznych i innych wydarzeń związanych z ochroną środowiska. Za pośrednictwem strony internetowej Funduszu udostępniane są niezbędne dokumenty, w tym obowiązujące w 2024 roku kryteria i zasady, programy i regulaminy dofinansowania zadań ekologicznych, wzory aktualnych wniosków oraz wykazy i wzory dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania pomocy finansowej.

W ramach działań informacyjnych i promocyjnych Funduszu szczególnie wyróżnia się współpraca przy wspólnych akcjach wszystkich Wojewódzkich Funduszy oraz instytucji nadrzędnych. Akcje te realizowane były zarówno zdalnie w trybie online, jak i w formie tradycyjnych spotkań. Spotkania odbywały się w zależności od bieżących potrzeb i przyjętej formy, miały charakter roboczy lub oficjalny. Warto zaznaczyć, że dzięki zastosowaniu nowoczesnych narzędzi technicznych i informatycznych, spotkania online okazały się równie wartościowe pod względem merytorycznym. Dla wielu uczestników taka forma udziału w spotkaniach stanowiła również korzystne rozwiązanie logistyczne. Istotnym elementem promocji było także uczestnictwo przedstawicieli WFOŚiGW w Zielonej Górze w uroczystościach przekazania samochodów oraz sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla jednostek PSP i OSP. Ponadto Fundusz brał udział w gminnych uroczystościach związanych z uruchomieniem instrumentów wspierających ochronę środowiska.

Jednym z kluczowych elementów działań informacyjnych i promocyjnych Funduszu w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze było kontynuowanie działań informacyjnych. W związku z tym uruchomiono dodatkowe linie telefoniczne, które były dostępne w dni robocze, zgodnie z godzinami pracy Funduszu. Dzięki temu każda zainteresowana osoba mogła skorzystać ze specjalistycznej pomocy. Dla beneficjentów Programu niezwykle pomocna jest również platforma internetowa o nazwie Portal Beneficjenta, która poświęcona jest kluczowym zagadnieniom programu. Za pośrednictwem tej platformy możliwe jest zarówno zapoznanie się

z zasadami Programu, jak i wypełnienie wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o płatność zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie/ wniosku o płatność. Istotne przy tym jest, że funkcja wypełniania wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o płatność została wyłączona 3 stycznia 2023 roku wraz z wprowadzeniem aktualizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze oraz uruchomieniem aplikacji Generator Wniosków o Dofinansowanie, która przejęła te funkcje. Wymienione formy kontaktu mieszkańców z Funduszem okazały się kluczowe dla wsparcia odbiorców i cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Fundusz podejmował różnorodne inicjatywy, wśród których warto wymienić warsztaty dotyczące finansowania przedsięwzięć w ramach Programu Czyste Powietrze. Warsztaty te odbywały się zarówno online, za pośrednictwem aplikacji Teams, jak i w tradycyjnej formie spotkań szkoleniowych. Podczas warsztatów poruszano między innymi następujące zagadnienia: zakres rzeczowy zadań kwalifikujących się do finansowania w ramach Programu Czyste Powietrze, techniczne wymogi dotyczące modernizacji przegród i instalacji urządzeń grzewczych, sposób wypełniania formularza wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o wypłatę środków, a także szczegółowa analiza planowanych Porozumień z gminami w sprawie realizacji Programu Czyste Powietrze.

WFOŚiGW w Zielonej Górze w 2024 r. prowadził działania informacyjno-promocyjne w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Działania prowadzone były zgodnie z wytycznymi NFOŚiGW i Ministerstwa Klimatu i Środowiska i należały do nich:

- Współpraca ze Zrzeszeniem Gmin Województwa Lubuskiego, m.in. w ramach następujących inicjatyw: udział w panelu merytorycznym podczas Konwentu Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego (ZGWL), współorganizacja wydarzenia pn. Transformacja Energetyczna Lubuskich Gmin, współpraca w ramach nowo powołanej grupy roboczej ZGWL.

- Publikacja artykułów w Gazecie Lubuskiej, dotyczących informowania mieszkańców o zasadach oraz warunkach udzielania wsparcia w ramach Programu Czyste Powietrze.

- Na antenie Radia Zachód emitowano wywiady i rozmowy na żywo z Prezesem Zarządu WFOŚiGW w Zielonej Górze oraz nadawano audycje tematyczne, w których informowano mieszkańców województwa lubuskiego o działaniach podjętych w ramach realizacji Programu Czyste Powietrze.

- Emisja spotów w Radio Index reklamujących Program Czyste Powietrze.

- Wywiady z Prezesem Zarządu WFOŚiGW w Zielonej Górze emitowane na antenie regionalnego oddziału Telewizji Polskiej TVP3 Gorzów Wlkp.

- Na antenie TVN wyemitowano wywiad z Prezesem Zarządu WFOŚiGW w Zielonej Górze.

- Uczestnictwo oraz tworzenie Punktów Konsultacyjnych podczas wydarzeń miejskich.

- Udział i współorganizacja przedstawicieli WFOŚiGW w Zielonej Górze licznych wydarzeń gminnych, Mobilnych punktów Konsultacyjnych i stoisk wystawienniczych.

- W siedzibie Funduszu funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, w którym beneficjenci mogą na bieżąco zasięgać porad w ramach składanych wniosków o dofinansowanie w ramach Programu.

- Stała współpraca informacyjna z organizacjami zrzeszającymi przedstawicieli samorządów w celu bieżącego publikowania i udostępniania informacji z zakresu funkcjonowania, zasad współpracy i zmian w Programie.

Ponadto przeprowadzono szereg działań promocyjnych takich jak:

- kampanie medialne, skierowane do prasy, radia, telewizji dot. tematyki Programu rozpowszechnianie w mediach lokalnych oraz o zasięgu wojewódzkim;

- na stronie internetowej Funduszu oraz na platformie społecznościowej Facebook zamieszczane były na bieżąco informacje i komunikaty MKiŚ, NFOŚiGW oraz linki do w/w audycji radiowych oraz materiałów prasowych.

W 2024 r. w oparciu o *Wspólną Strategię Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2025-2028*, Fundusz opracował dokument pn. *Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2025 – 2028*. Przyjęto wizję, misję i cel strategiczny, tj.:

Wizja: Skutecznie i efektywnie wspieramy działania na rzecz środowiska oraz zrównoważonego gospodarowania jego zasobami.

Misja: Lubuskie jako region, gdzie rozwój idzie w parze z ochroną naturalnego dziedzictwa, a społeczność świadomie i aktywnie dba o środowisko, tworząc zdrowe i przyjazne miejsce do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Cel strategiczny: Zwiększenie efektywności działań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju poprzez finansowe i merytoryczne wspieranie projektów ekologicznych oraz edukację mieszkańców.

W oparciu o misję i przyjęty cel strategiczny oraz na podstawie zidentyfikowanych potrzeb środowiskowych w województwie lubuskim, Fundusz przyjął główne priorytety środowiskowe dziedzinowe oraz priorytety horyzontalne, które odpowiadają zapisom Wspólnej Strategii.

8. DZIAŁALNOŚĆ USTAWOWA

8.1 Źródła finansowania działalności Funduszu

Środki wykorzystywane na działalność ustawową Funduszu pochodziły z: opłat za korzystanie ze środowiska, kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska, oprocentowania udzielonych pożyczek oraz operacji kapitałowych prowadzonych z wykorzystaniem czasowo wolnych środków.

Corocznie znaczące źródło dofinansowywania stanowią środki, które wracają do Funduszu w postaci spłacanych rat kapitału pożyczek udzielanych przez Fundusz w latach poprzednich.

W 2024 roku, w celu wzmocnienia roli w systemie finansowania ochrony środowiska, Wojewódzki Fundusz korzystał również ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, realizując programy o zasięgu krajowym, priorytetowe dla całego kraju.

8.2. Realizacja zadań ustawowych

Podstawowym dokumentem strategicznym obowiązującym w Funduszu jest „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2021-2024”.

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb środowiskowych w województwie lubuskim, Fundusz realizował swoją misję, którą jest „Skuteczne wspieranie działań na rzecz środowiska i transformacji do gospodarki zeroemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju”

Realizacja misji odbywa się poprzez pięć głównych priorytetów (celów) środowiskowych, które odpowiadają zapisom Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2021-2024. Należą do nich:

1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
3. Ochrona atmosfery oraz ochrona przed hałasem;
4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów;
5. Inne działania ochrony środowiska.

Działalność Funduszu w roku 2024 obejmowała realizację zadań ustawowych wyrażającą się udzielaniem pomocy finansowej na zadania proekologiczne ze środków własnych Funduszu w formie pożyczek (w tym pożyczek płatniczych), dotacji, przekazania środków oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

W 2024 roku oceniono łącznie 4 576 wniosków dofinansowanie złożonych w latach 2020-2024. Z przyczyn formalnych odrzucono 473 wnioski, złożono 111 rezygnacji z ubiegania się o dofinansowanie, 5 wniosków otrzymało pozytywną kwalifikację (zawarcie umowy przewidziano na 2025 rok), 893 wniosków pozostało do rozpatrzenia w 2025 roku.

W roku 2024 umowami o dofinansowanie sfinalizowano **3 987** wniosków na łączną kwotę (z uwzględnieniem aneksów) **313 814 669,55 zł**, w tym: 16 umów pożyczek na kwotę **20 724 455,97 zł** oraz 3 960 umowy dotacji i 11 umów przekazania środków (w tym jedna podpisana w 2024 na 2025 rok) na łączną kwotę **293 090 213,58 zł**. Wartość zawartych umów była prawie dwa razy większa (177%) w stosunku do wartości z roku 2023. Znamienny jest również fakt, że weryfikacja wniosków i udzielenie dofinansowań realizowane było przy zaangażowaniu tej samej liczby pracowników Funduszu, jak w roku poprzednim.

W przeliczeniu na 1 pracownika kwota udzielonego dofinansowania w roku 2024 oraz latach historycznych przedstawia się następująco.

Lp.	Lata	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Wartość zawartych umów ogółem [zł]	71 048 508,55	58 347 840,45	85 208 520,49	177 041 265,29	313 814 669,55
2.	Liczba pracowników z wyłączeniem Zarządu	29	32	35	39	41
3.	Wartość dofinansowania w przeliczeniu na 1 pracownika [zł]	2 449 948,57	1 823 370,01	2 434 529,16	4 539 519,62	7 654 016,33

Począwszy od roku 2018 Fundusz włączył się w realizację największego w kraju programu służącego redukcji niskiej emisji „Programu Czyste Powietrze”. Od początku Programu do końca roku 2024 do Wojewódzkiego Funduszu wpłynęły 17 803 wnioski na kwotę 502 917 121,65 zł. W latach 2018 – 2024 Zarząd Funduszu wydał łącznie 15 796 decyzji o dofinansowaniu na kwotę 427 182 407,25 zł.

Stan zawartych umów na 31.12.2024 r. to 15 885 umów na kwotę pomocy 365 569 558,87 zł. Sam rok 2024 zakończył się zawartymi **3 522** umowami dotacji na kwotę **177 299 915,47 zł**.

W zakresie całej działalności w roku 2024 Fundusz wykazał się pełną skutecznością w realizacji umów wynikających z ogólnych zasad oraz równolegle wdrożeniu programów własnych oraz wspólnych programów Wojewódzkich i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W odniesieniu do roku 2023, w roku 2024 nastąpił prawie 2-krotny wzrost kwoty wsparcia inwestycji ekologicznych ze środków Funduszu w naszym województwie. W roku 2023 podpisano 4 620 umów na kwotę 177 mln zł, a w 2024 roku **3987** umów na kwotę **314 mln zł**. Listę umów zawartych w roku 2024 załączono do sprawozdania w tabeli nr 1.

W tabeli nr 2. oraz na towarzyszących jej wykresach przedstawiono strukturę umów zawartych w 2024 roku wg komponentów, w podziale na pożyczki i dotacje łącznie z przekazaniem środków. W ujęciu wartościowym największy udział spośród wszystkich zawartych umów miały umowy w komponencie Ochrona atmosfery, na który przypadło 89,17% całej kwoty pomocy. Jest to wymierny efekt wdrażania przez Wojewódzki Fundusz Programu Czyste Powietrze. Z danych dotyczących lat historycznych (patrz tabela nr 2.1.) wynika, że najbardziej wspieranym komponentem w ostatnich 3 latach była właśnie Ochrona atmosfery. W roku 2024 w komponentach Edukacja ekologiczna, Zaopatrzenie w wodę, Ochrona wód oraz Ochrona powietrza, zaangażowanie Funduszu było znacząco wyższe niż w roku poprzednim. Jest to głównie następstwem aktywnej polityki WFOŚiGW w Zielonej Górze w związku z realizacją własnych Programów oraz włączeniu się Funduszu w Programy wspólne z NFOŚiGW.

W ramach działalności ustawowej, w okresie objętym sprawozdaniem, Fundusz obsługiwał również umowy z lat wcześniejszych, z których wynikały zobowiązania związane z wypłatą środków w 2024 r.

W roku 2024 największa aktywność Wojewódzkiego Funduszu zaangażowana była w realizację projektów z dziedziny ochrony atmosfery, ochrona wód, zaopatrzenie w wodę oraz nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Dla tych komponentów łączna wartość zawartych umów stanowiła 97,39% z całej kwoty wsparcia w roku sprawozdawczym.

W dniu 19 września 2018 roku rozpoczęto nabór wniosków w ramach **Programu Priorytetowego Czyste Powietrze**. Program Czyste Powietrze realizowany będzie w latach 2018-2029. Finansowanie Programu pochodzi w głównej mierze ze środków NFOŚiGW, środków WFOŚiGW oraz z środków europejskich nowej perspektywy finansowej. W okresie sprawozdawczym poza oceną wniosków, zawieraniem umów i wypłatą dofinansowań, Fundusz podjął szereg działań mających na celu rozpropagowanie informacji dotyczących problemu zanieczyszczenia powietrza w wyniku niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych oraz samych możliwości skorzystania z dofinansowania na wymianę starego źródła ciepła i termomodernizację budynków jednorodzinnych.

22 kwietnia 2024 roku w Programie Czyste Powietrze wprowadzone zostały istotne, oczekiwane przez beneficjentów zmiany, które poprawiły funkcjonowanie Programu oraz jego dostępność dla osób fizycznych.

Do najważniejszych zmian w Programie Czyste Powietrze należą:

- obowiązkowa lista zielonych urządzeń i materiałów (ZUM),
- jedna szansa na najwyższe dofinansowanie,
- doprecyzowanie prefinansowania i pełnomocnictwa oraz

·wzmocnienie budżetu środkami europejskimi.

W związku z wystąpieniem klęski powodzi, która dotknęła również województwo lubuskie, 12 grudnia 2024 roku rozpoczął się nabór dla właścicieli domów uszkodzonych podczas powodzi, na ich odbudowę i termomodernizację. Uproszczone procedury, skrócony czas rozpatrywania wniosku i szybka ścieżka wypłat mają za zadania ułatwić poszkodowanym mieszkańcom otrzymanie pomocy. Jednocześnie, decyzją NFOŚiGW, począwszy od 28.11.2024 nabór wniosków w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, poza „komponentem powodziowym” został wstrzymany do 31.03.2025 roku.

Rok 2024 w Programie był również czasem na aktualizację formuły współpracy z gminami. Zawarto nowe porozumienia w sprawie wspólnej realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Zwiększa to dostępność do rządowych środków pomocowych i ułatwia mieszkańcom Województwa Lubuskiego składanie wniosków o dofinansowanie. Na koniec roku sprawozdawczego 64 spośród 82 lubuskich gmin współpracowało z Wojewódzkim Funduszem we wdrażaniu Programu.

Jako uzupełnienie Programu Czyste Powietrze, począwszy od dnia 21 lipca 2022 r., rozpoczęto I nabór wniosków w ramach **Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie**. We wrześniu 2023 roku Wojewódzki Fundusz przeprowadził II nabór w ramach Programu. W ramach naboru, który zakończył się 31.01.2024 r. do Funduszu wpłynęło 28 wniosków z lubuskich gmin na kwotę 112 792 182,30 zł. Od września 2024 roku Gminy realizowały na swoich terenach równocześnie nabór I i II Programu.

Wsparciem objęte są przedsięwzięcia polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe i poprawie efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Edycja II Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie rozszerzyła krąg beneficjentów o wspólnoty mieszkaniowe obejmujące od 3 do 7 lokali mieszkalnych. Nabór wniosków dla beneficjentów końcowych (osób fizycznych posiadających tytuł prawny - własność lub ograniczone prawo rzeczowe do lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym oraz najemców lokali mieszkalnych w budynkach gminnych, w których lokale gminne nie stanowią całości) prowadzą gminy na swoim terenie, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z WFOŚiGW w Zielonej Górze. Po przeprowadzeniu naboru i ocenie wniosków o dofinansowanie pod względem spełnienia warunków kwalifikujących do uzyskania dofinansowania w ramach Programu, gmina podpisze umowy o dofinansowanie z beneficjentami końcowymi. W naborze II została podniesiona maksymalna kwota dofinansowania wynosząca kolejno dla beneficjentów uprawnionych do poziomu podstawowego, podwyższonego i najwyższego kwoty 16 500,00 zł, 27 500 zł oraz 41 000,00 zł. Przy czym dla wspólnot mieszkaniowych najwyższa kwota dofinansowania obejmująca wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na jedno ekologiczne wspólne, ocieplenie przegród, wymianę okien, drzwi wraz z mikroinstalacją fotowoltaiczną wynosi 375 000,00 zł. Koniec okresu kwalifikowalności kosztów poniesionych przez beneficjentów końcowych (termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia) upływa w dniu 31.12.2025 roku. Środki finansowe udostępnione Wojewódzkiemu Funduszowi przez NFOŚiGW wydatkowane będą do dnia 31.12.2026 r. przy czym ostateczne rozliczenie gminy musi zostać złożone do WFOŚiGW do 30.06.2026 roku.

Dodatkowo uzupełnieniem oferty Funduszu dla klientów indywidualnych były linie kredytowe prowadzone na podstawie umowy zawartej z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Umowa dotyczy dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa lubuskiego. Celem dalszej współpracy z Bankiem będzie rozwijanie oferty dla podmiotów indywidualnych (osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych).

Realizacja Programów Czyste Powietrze, Ciepłe Mieszkanie oraz Agroenergia spowodowała, że największą (liczebnie) grupą kontrahentów Funduszu były osoby fizyczne. Zestawienie umów zawartych w roku 2024 z podziałem na grupy kontrahentów przedstawiono w tabeli nr 3. Najwięcej nowych umów – 3 844 zawarto z podmiotami indywidualnymi (wszystkie umowy dotyczyły wsparcia w formie dotacji). Wartościowo największy udział w dotacjach miały również osoby fizyczne (61,3% ogólnej kwoty dotacji), a w pożyczkach – przedsiębiorcy (69,3% ogólnej kwoty pożyczek). Średnia wysokość dofinansowania udzielonego w formie pożyczek wyniosła aż 1 300 tys. zł (wartość maksymalna pożyczki to 4 mln zł), średnia wartość umowy w formie dotacji to 74 tys. zł (wartość maksymalna dotacji 34 104 500,00 zł zawarta z Lubkiem w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie).

W roku 2024 zasady przyznawania pomocy określały maksymalne pułapy pomocy w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych – w przypadku pożyczek na zadania realizowane wyłącznie ze środków krajowych

- do 100%, W przypadku pożyczek na realizację zadań przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych (z wyłączeniem pożyczek płatniczych) - do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Pożyczki udzielane były na zadania inwestycyjne w dziedzinach: zagrożenia środowiska, zaopatrzenie w wodę oraz ochrona atmosfery.

Maksymalny pułap pomocy w przypadku dotacji wynosił, w przypadku zadań realizowanych wyłącznie ze środków krajowych, do 50% kosztów kwalifikowanych (w przypadku Programu własnego dla „Odbudowa ekosystemu i różnorodności biologicznej rzeki Odry” do 100% kosztów kwalifikowanych) oraz 80%, w przypadku państwowych jednostek budżetowych (p. j. b.). Dla zadań realizowanych przez p. j. b. przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych, przy dofinansowaniu w formie dotacji lub przekazania środków, maksymalny udział środków Funduszu wynosił do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Dla kosztów, których obowiązek pokrywania przez Fundusz wynikał z obowiązujących przepisów prawa, udział Funduszu wynosił do 100% tych kosztów.

W 2024 roku dotacjami (łącznie z przekazaniem środków) wspierane były zadania w następujących dziedzinach: ochrona atmosfery, monitoring środowiska, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna, ochrona wód oraz ochrona przyrody. Obejmowały one między innymi: dofinansowanie do wymiany starych pieców oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych dla klientów indywidualnych, zakup samochodów ratowniczych i sprzętu specjalistycznego, oraz zadania z edukacji ekologicznej.

8.3 Efekty rzeczowe i ekologiczne finansowania zadań

8.3.1 Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

W 2024 roku Fundusz zawarł 11 umów o dofinansowanie - 6 w formie pożyczki płatniczej i 5 w formie pożyczki długoterminowej na zadania związane z gospodarką wodno-ściekową dla klientów instytucjonalnych.

Przykładowe zadania, dla których udzielono dofinansowań w komponencie:

„Budowa odcinka sieci kanalizacyjnej o dł. 100 m oraz odcinka wodociągu o dł. 100 m w m. Lubikowo, jak też budowa 3 ujęć wody w miejscowościach Lubikowo, Rokitno, Chełmsko w formule zaprojektuj i wybuduj”; beneficjent WOKAMID Sp. z o.o.

Zakres zadania obejmuje budowę 3 ujęć wód podziemnych w miejscowościach:

- Rokitno – planowana wydajność 135,60 m³/d,
- Lubikowo – planowana wydajność 131,00 m³/d,
- Chełmsko – planowana wydajność 45,63 m³/d.

Ponadto w ramach zadania planowana jest budowa odcinka sieci wodociągowej o średnicy 110 mm i długości 100 m oraz budowa sieci kanalizacji grawitacyjnej o średnicy 200 mm i długości 60 m.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki płatniczej w kwocie 958 170,00 zł.

„Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Tuchola Żarska w Gminie Lubsko”, beneficjent Lubskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.

Zakres zadania obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 2 316 m, kanalizacji tłocznej o długości 600 m, 29 szt. przyłączy kanalizacyjnych oraz budowę 1 przepompowni ścieków.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki w kwocie 103 967,00 zł oraz pożyczki płatniczej w kwocie 3 463 033,00 zł.

„Budowa sieci kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowości Połzradło – Czyste”, beneficjent Gmina Łagów.

Zakres zadania obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej o długości 2 041 m, kanalizacji tłocznej o długości 6 058 m, 43 szt. przyłączy kanalizacyjnych o łącznej długości 657 m oraz budowę 2 przepompowni ścieków. Ponadto w ramach realizacji zadania zaplanowano budowę sieci wodociągowej o długości 1 855 m, 36 szt. przyłączy wodociągowych o łącznej długości 772,9 m oraz budowę SUW. Prace realizowane są w miejscowościach Połzradło i Czyste.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki w kwocie 4 000 000,00 zł

W 2024 roku Fundusz kończył prowadzony od sierpnia 2023 roku III nabór wniosków dla osób fizycznych w ramach Programu Moja Woda. W ramach naboru podpisano w 2024 roku 133 umowy w formie dotacji oraz wypłacono środki w ramach 615 umów.

8.3.2 Ochrona powietrza

W obszarze działań związanych z ochroną powietrza największym wyzwaniem dla całego kraju jest problem smogu wywołanego niską emisją. Dostrzegając potrzebę wsparcia inwestycyjnego, w dniu 19 września 2018 r. Fundusz, wraz z pozostałymi 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska rozpoczął nabór wniosków o dofinansowanie w ramach **Programu Czyste Powietrze**.

Celem Programu jest poprawa jakości powietrza na obszarze kraju; zmniejszenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery w wyniku procesów spalania paliw stałych, poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach jednorodzinnych. Program skierowany jest do osób fizycznych.

Łącznie w wyniku realizacji Programu Czyste Powietrze w 2024 roku dla umów zakończonych w tym roku uzyskano efekt ekologiczny w postaci:

- ograniczenia zużycia energii końcowej o 37 962,60 MWh/rok,
- redukcja CO₂ – 19 246,57 Mg/rok, pył PM10 – 118,88 Mg/rok; pył PM2,5 – 104,99 Mg/rok; SO₂ – 236,68 Mg/rok; B(a)P – 0,078065 Mg/rok¹⁾.

Poza wsparciem dla osób fizycznych w roku objętym sprawozdaniem w komponencie Ochrona powietrza dofinansowano dodatkowo 32 zadania:

· w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie podpisano 26 umów z Gminami na łączną kwotę dotacji 100 396 500,00 zł.

· zakup i montaż paneli fotowoltaicznych do 50 kWp na dwóch zakładach produkcyjnych Leks Sp. z o.o.

· zakup 2 szt. autobusów z napędem Euro VI dostosowany dla osób niepełnosprawnych w transporcie zbiorowym zrealizowany dla Zielonogórskiego Związku Powiatowo- Gminnego oraz

· zakup 6 samochodów hybrydowych dla: Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp., Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wlkp.

Łączne dofinansowanie udzielone w komponencie ochrona atmosfery wyniosło w 2024 roku 279 828 257,67 zł (pożyczki 1 310 520,20 zł oraz dotacje 278 517 737,47 zł) i było o 152 mln zł wyższe niż w roku ubiegłym. W roku 2024 zauważalna tendencja wzrostu nośników energii przełożyła się na wzrost dofinansowań dla przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Fundusz prognozuje, że tendencja w zakresie wsparcia tych inwestycji utrzyma się w kolejnych latach.

Dużym wsparciem dla osób fizycznych, poza możliwością skorzystania ze środków Programu Czyste Powietrze, była oferta skierowana do tych podmiotów przez Fundusz we współpracy z **Bankiem Ochrony Środowiska S.A.** W ramach komponentu **Ochrona powietrza**, dopłatami do oprocentowania kredytów preferencyjnych objęte były zadania realizowane w ramach jednej spośród pięciu linii kredytowych: realizacja zadań modernizacyjnych służących ochronie powietrza (linia 1), budowa małych i przydomowych oczyszczalni ścieków (linia 2), termomodernizacja budynków mieszkalnych (linia 3) oraz wsparcie przedsiębiorców, osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska, innych niż działania objęte liniami nr 1-3.

8.3.3 Edukacja ekologiczna

8.3.3.1 Działalność podstawowa

Wsparcie finansowe projektów edukacyjnych w 2024 roku, przyjętych do Planu działalności Funduszu w międzydziedzinowym Priorytecie V.2.: **Edukacja Ekologiczna** w ramach naborów stałych, zamknęło się w kwocie 171 254,2 zł. Dofinansowaniem zostało objętych 6 działań edukacyjnych w formie bezzwrotnych dotacji w wysokości do 50% kosztów kwalifikowanych projektu oraz 1 projekt w formie przekazania środków

¹⁾ Efekt określony na podstawie metodyki NFOŚiGW wyznaczania efektu ekologicznego w Programie Czyste Powietrze

do rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości do 80% kosztów na zadanie realizowane przez państwową jednostkę budżetową.

Bezzwrotne dotacje dla zadań z dziedziny edukacji ekologicznej, w wysokości łącznej ponad 161 tys. zł, skierowane zostały, zgodnie z *Trybem i zasadami udzielania i rozliczania dotacji przez WFOŚiGW w Zielonej Górze w 2024 r.*, do 6 beneficjentów: jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego, związku międzygminnego, stowarzyszenia ekologicznego, szkoły wyższej oraz do państwowej osoby prawnej – parku narodowego. Przekazanie środków do budżetu państwa wg *Zasad i trybu udzielania i rozliczania dofinansowania zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe dla umów dotyczących wydatkowania środków po 01.01.2024 r.* umożliwiło przeprowadzenie aktywnej edukacji jednostce budżetowej, zarządzającej środowiskiem naturalnym w województwie lubuskim i nadzorującą w części środowiskowej procesy inwestycyjne oraz zapobieganie i naprawę szkód w środowisku.

Wszystkie dofinansowane edukacyjne projekty zrealizowane zostały w przynajmniej jednym z czterech głównych obszarów tematycznych: bioróżnorodność i funkcje ekosystemów, ochrona wód, ochrona klimatu i ograniczanie emisji zanieczyszczeń lub ochrona ziemi, w tym właściwe gospodarowanie odpadami komunalnymi. Celem pomocy finansowej z Funduszu było przede wszystkim wspieranie efektywności procesu dydaktycznego w kształceniu ekologicznym, rozwijanie pożądaných zachowań społeczności regionu lubuskiego oraz podnoszenie świadomości o wpływie człowieka na stabilność środowiska naturalnego

Dotacja inwestycyjna w kwocie 51 413 zł, udzielona w obszarze ochrony bioróżnorodności Zespołowi Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego, umożliwiła utworzenie przy Ośrodku Edukacji Przyrodniczej w Pszczewie nowego obszaru dydaktycznego pn. „Ogród zmysłów”. Wyodrębniony na powierzchni 0,05 ha przyrodniczy ogród edukacyjny, wyposażono w utwardzoną ścieżką edukacyjną o pow. ok. 100 m kw., z zamontowanymi 8 interaktywnymi konstrukcjami dydaktycznymi, rozwijającymi wiedzę dzieci i młodzieży w dziedzinie bioróżnorodności, a także elementami małej architektury - w postaci 4 ławostolów odkrytych i 2 zadaszonych - do realizowania zajęć przyrodniczych w terenie. Całość inwestycji wzbogacona została nasadzeniami ok. 140 drzew, krzewów i bylin miododajnych i owocowych.

Środki dotacyjne z Funduszu pozwoliły również na kontynuację w województwie lubuskim tematycznego programu edukacyjnego, o charakterze kampanii informacyjnej na temat gospodarowania odpadami, prowadzonej dla mieszkańców 14 gmin lubuskich, objętych działaniem Związku Międzygminnego EKO-PRZYSZŁOŚĆ z siedzibą w Nowej Soli. Efektem tego działania, wspartego w 2024 r. przez WFOŚiGW w Zielonej Górze kwotą ponad 29.460 zł, było rozpropagowanie dobrych praktyk oraz poszerzenie wiedzy o prawidłowej segregacji odpadów komunalnych wśród 16.300 dorosłych mieszkańców, w tym 600 właścicieli nieruchomości, z czterech powiatów: nowosolskiego, zielonogórskiego, wschowskiego i głogowskiego, obejmujących gminy: Nowa Sól – Miasto, Nowa Sól, Siedlisko, Bytom Odrzański, Kolsko, Nowe Miasteczko, Kozuchów, Otyń, Kargowa, Bojadła, Szlichtyngowa, Sława, Wschowa oraz Głogów. Rozwijanie świadomości ekologicznej i nauka prawidłowej segregacji odpadów komunalnych odbywała się w tych gminach przez cały rok 2024 za pomocą udostępnionej bezpłatnie mieszkańcom spersonalizowanej aplikacji mobilnej na telefon oraz cyklicznych informacji w regionalnej prasie drukowanej i na stronie internetowej EKO-PRZYSZŁOŚCI. Aplikacja EcoHarmonogram, z modułami obejmującymi: harmonogramy odbioru odpadów każdej z gmin, powiadomienia o terminie wywozu odpadów komunalnych, najbliższy termin wywozu, informacje nt. jak sortować odpady, rodzaje odpadów i punkty ich odbioru, dawała też możliwość synchronizacji z kalendarzem mobilnym, zgłaszanie nieprawidłowości, a także informowała o jakości powietrza w okolicy. Wsparciem edukacyjnym, dla mieszkańców zarówno korzystających jak i niekorzystających z aplikacji, były artykuły zamieszczone w prasie lokalnej: w Tygodniku „Regionalna” (zasięg czytelniczy: powiat nowosolski: miasto i gmina Nowa Sól, Bytom Odrzański, Kolsko, Otyń, Kozuchów, Nowe Miasteczko, Siedlisko, powiat zielonogórski: Gmina Kargowa, Gmina Bojadła), „Głos Regionu” (zasięg czytelniczy: Wschowa, Sława, Szlichtyngowa) oraz „Głos Głogowa” (zasięg czytelniczy powiatu głogowskiego i wschowskiego). Dla ponad 5 000 dzieci z 65 placówek oświatowych – przedszkoli i szkół – działających we wszystkich 14 gminach, w ramach kampanii przygotowano tematyczne słuchowisko nt. segregacji odpadów i ochrony Ziemi, udostępnione do odtwarzania na stronie www.eko-przyszlosc.pl i na kanale edukacyjnym YouTube, z dodatkowym przekazaniem linku do odtwarzania do wszystkich przedszkoli i szkół z obszaru działania Związku, a także wydano 4 980 szt. tematycznych zeszytów ćwiczeń dla przedszkolaków i 250 szt. konspektów dla nauczycieli.

Poszerzeniu wiedzy o stanie środowiska naturalnego, ochronie ziemi, zwalczaniu zanieczyszczeń i przeciwdziałaniu nadzwyczajnym zagrożeniom posłużyła dotacja w kwocie 7.000,- zł dla Oddziału

Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Lubuskiego na realizację prowadzonego cyklicznie od ponad 40 lat edukacyjnego przedsięwzięcia pn. „Eliminacje wojewódzkie do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”. Zadanie corocznie obejmuje kompleksową organizację 4 etapów eliminacji dla dzieci i młodzieży ze szkół w województwie lubuskim do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej, od szczebla podstawowego po wojewódzki, wraz z nagrodzeniem laureatów etapu powiatowego i wojewódzkiego oraz wyłonieniem reprezentacji regionu do udziału w ogólnopolskim finale. W tegorocznej edycji Turnieju wzięło udział ok. 300 dzieci i młodzieży z województwa lubuskiego, szczególnie ze środowisk wiejskich, poszerzając swoją wiedzę teoretyczną i praktyczną o ochronie środowiska i przeciwdziałaniu zagrożeniom cywilizacyjnym, doskonaląc swoje umiejętności w zakresie prewencji i ratownictwa przeciwpożarowego, medycznego, drogowego, chemicznego oraz wyposażenia sprzętowego akcji ratowniczych i zasad zachowania bezpieczeństwa dla osób poszkodowanych i ratowników.

Środki dotacyjne Funduszu trafiły też w 2024 roku do Uniwersytetu Zielonogórskiego, umożliwiając zwiększenie potencjału badawczego uczelni i kształcenie specjalistów w zakresie ochrony zasobów naturalnych oraz ochrony klimatu. Ponad 40 900 zł wsparcia pozwoliło Uniwersytetowi na zakup sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, współpracującego z istniejącą aparaturą do prowadzenia badań naukowych w zakresie monitoringu środowiska, w tym analiz zanieczyszczeń mikrobiologicznych powietrza, źródeł ich pochodzenia i rozprzestrzeniania się; 15 zestawów komputerowych do wysokowydajnych obliczeń HPC z wykorzystaniem możliwości równoległego przetwarzania danych na kartach graficznych trafiło do naukowców i studentów Katedry Biotechnologii Instytutu Nauk Biologicznych UZ.

Park Narodowy „Ujście Warty” z siedzibą w Chyrczynie, dzięki ponad 32 231 zł dotacji z WFOŚiGW w Zielonej Górze, zakupił pomoce dydaktyczne i sprzęt do prowadzenia edukacji ekologicznej przez Multimedialny Ośrodek Muzealno-Edukacyjny w Słonsku oraz w trakcie terenowych zajęć przyrodniczo-laboratoryjnych na obszarze Parku i na zewnętrznych pokazach edukacyjnych czy imprezach masowych. Multimedialny Ośrodek, oddany do użytku z końcem w 2022 r., stanowi jeden z najnowocześniejszych elementów bazy edukacyjnej pn. „Ujście Warty” w zakresie ochrony różnorodności biologicznej; tylko w 2023 r. odwiedziło go blisko 15 tys. turystów z kraju i zagranicy. Dzięki dotacji z WFOŚiGW w 2024 r. można było wzbogacić wyposażenie w nowoczesny sprzęt audiowizualny, w m.in. w notebook z oprogramowaniem, 2 projektory i ekran projekcyjny, zestaw głośników z przyłączami, tablet z oprogramowaniem do prezentacji multimedialnych na zajęciach w terenie, a także mikroskopy stereoskopowe do obserwacji preparatów, zestawy odlewów tropów zwierząt, interaktywne gry edukacyjne „Ptasie Memo”, szafę do przechowywania sprzętu w sali ćwiczeń, a nawet drobne pomoce do prowadzenia zajęć w terenie, tj. kompasy z linijką, pojemniki do obserwacji z lupą, mapki topograficzne czy przenośne siedziska.

Do rezerwy celowej budżetu państwa przekazaliśmy w 2024 roku środki w wysokości 10.234 zł na edukację przyrodniczą o ekosystemach, ukierunkowaną na rozpowszechnienie wiedzy wśród mieszkańców województwa lubuskiego o rezerwacie przyrody "Jezioro Gołyńskie". Zadaniem, zrealizowanym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, zostali objęci uczniowie szkół podstawowych zlokalizowanych w okolicach rezerwatu, tj. z Pszczewa i Trzciela. Od września 2023 r. do końca 2024 r. dla 120 chętnych uczestników przeprowadzono 5 wycieczek - spacerów przyrodniczych po nowym, wyznaczonym przez RDOŚ szlaku pieszym po „Jeziorach Gołyńskich”. Wzdłuż szlaku zamontowano przystanki edukacyjne - 4 dwustronne tablice dydaktyczne nt. ptaków, drzew, roślin i zwierząt będących celami ochrony ekosystemów występujących na terenie rezerwatu.

8.3.3.2 Realizacja Programu Priorytetowego NFOŚiGW w Warszawie pn. Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej (RWEE)

W 2024 roku WFOŚiGW w Zielonej Górze kontynuował realizację Programu Priorytetowego NFOŚiGW w Warszawie pn. Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej. Celem Programu jest upowszechnianie wiedzy oraz podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej, aktywizacja społeczna i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży.

1. Część 1) Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej na lata 2022-2025 realizowana była na podstawie zawartej z NFOŚiGW umowy udostępnienia środków nr 3168/2022/WF/US z dnia 6.10.2022 r. Budżet na realizację tej części Programu to 7 193 919,73 zł.

W ramach tej części Programu przyjętą formą dofinansowania zadań była dotacja bezzwrotna w drodze refundacji kosztów o intensywności do 90-95% kosztów kwalifikowanych w zależności od statusu podmiotu wnioskującego. Do 95% kosztów kwalifikowanych mogła uzyskać gmina, której co najmniej 10% powierzchni stanowi teren parku narodowego, natomiast dla pozostałych Beneficjentów przewidziana została dotacja do 90% kosztów kwalifikowanych. Program realizowany był poprzez nabory konkursowe w obrębie czterech obszarów tematycznych, tj.: 1. Czyste powietrze – przeciwdziałanie emisjom, 2. Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna, 3. Niskoemisyjny transport oraz 4. Ochrona środowiska, gospodarka wodna i zrównoważony rozwój. Maksymalna kwota dofinansowania udzielona jednemu Beneficjentowi na zadanie zgłoszone w ramach jednego obszaru tematycznego wynosiła 150 000,00 zł. Wskaźnikiem osiągnięcia efektu ekologicznego jest liczba osób objętych edukacją ekologiczną – minimalny wskaźnik osiągnięcia celu dla jednego zadania wynosi 5 000 osób, w tym minimum 500 osób to działania bezpośredniej edukacji. Maksymalny czas trwania zadania to 2 lata.

W 2024 roku Fundusz realizował zawarte w 2023 r. umowy o dofinansowanie (29 umów na łączną kwotę 2 119 807 zł) oraz kontynuował zawieranie kolejnych umów o dofinansowanie zadań. Dodatkowo, z uwagi na niewykorzystaną pulę środków w ramach 1. i 2. obszaru tematycznego, w terminie od 14.06.2024 r. do 30.08.2024 r. Fundusz przeprowadził edycję uzupełniającą naboru wniosków dla ww. obszarów.

Łącznie w ramach części 1) Programu RWEŁ zawarto 72 umowy o dofinansowanie w ramach czterech obszarów tematycznych na łączną kwotę 6 513 538 zł:

1. Czyste powietrze – przeciwdziałanie emisjom: 11 umów o dofinansowanie,
2. Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna: 23 umowy o dofinansowanie,
3. Niskoemisyjny transport: 8 umów o dofinansowanie,
4. Ochrona środowiska, gospodarka wodna i zrównoważony rozwój: 30 umów o dofinansowanie.

2. Część 2) Programu pn. Fundusz Ekologii realizowana była na podstawie zawartej z NFOŚiGW umowy udostępnienia środków nr 1339/2023/WF/US z dnia 2.08.2023 r. Budżet na realizację tej części Programu to 1 000 000,00 zł.

W ramach Programu Fundusz Ekologii w terminie od 22.10.2024 r. do 6.12.2024 r. zorganizowano nabór wniosków o dofinansowanie. Przyjętą formą dofinansowania zadań była dotacja bezzwrotna w drodze refundacji kosztów o intensywności do 100 % kosztów kwalifikowanych. Maksymalna kwota dofinansowania udzielona jednemu Beneficjentowi na zadanie zgłoszone w ramach naboru wynosiła 8 000,00 zł. Wskaźnikiem osiągnięcia efektu ekologicznego jest liczba osób objętych edukacją ekologiczną – minimalny wskaźnik osiągnięcia celu dla jednego zadania wynosi 1 000 osób, w tym minimum 100 osób to działania bezpośredniej edukacji. Maksymalny termin trwania zadania wynosi do 30.06.2025. Beneficjentem Programu mogły być osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną i zgodnie z art. 33¹ k.c. stosuje się do nich przepisy o osobach prawnych, prowadzące publiczną lub niepubliczną szkołę podstawową lub ponadpodstawową.

W wyniku zakończonego naboru wniosków o dofinansowanie w ramach części 2) Programu RWEŁ dla zgłoszonych zadań podjęto 92 decyzje o przyznaniu dofinansowania na łączną kwotę 727 500,00 zł.

8.3.4 Pozostałe komponenty

W ramach komponentu **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska** udzielono dofinansowania w formie dotacji, pożyczek i przekazania środków na wyposażenie w sprzęt ratowniczy jednostek Państwowej Straży Pożarnej Województwa Lubuskiego, jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, WOPR WL, ZWZOSP WL oraz gmin.

Jednym z kierunków działania Funduszu w zakresie Nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w 2024 r. było zaangażowanie własnych środków oraz udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Program priorytetowy „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1)“- **Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych**. W tworzenie ram Programu zaangażowane są instytucje szczebla krajowego (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz NFOŚiGW) oraz regionalnego (Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze).

W ramach tego programowego działania, Fundusz wspomógł zakupy 5 specjalistycznych samochodów ratowniczo – gaśniczych (czterech średnich oraz jeden ciężki). Wsparcie otrzymały bezpośrednio jednostki ochotniczych straży pożarnych: Pszczew, Borów Wielki, Leśniów Wielki, Przyborów oraz Przytoczna. Łącznie przekazano 1 390 000,00 zł (w tym wsparcie ze środków WFOŚiGW to kwota 600 002,30 zł). Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych będzie kontynuowany w kolejnych latach, a jego realizacja na szczeblu wojewódzkim przez Fundusz daje gwarancję celowości i poprawności realizacji założeń programu.

Kolejną bardzo znaczącą formą pomocy były dofinansowania realizowane ze środków własnych Funduszu. Wsparcie dotyczyło wyposażenia jednostek Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Gmin, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze. Dofinansowane zadania polegały na wyposażeniu w sprzęt zwiększający skuteczność i efektywność prowadzonych działań ratowniczych a co za tym idzie poprawę bezpieczeństwa ludności i minimalizację skutków nadzwyczajnych zagrożeń.

Decyzją Zarządu oraz Rady Nadzorczej Funduszu, w dniu 04.06.2024 r. WFOŚiGW w Zielonej Górze ogłoszono nabór wniosków w ramach III edycji Programu własnego „**Nowoczesna Remiza**”. Celem Programu jest poprawienie funkcjonowania jednostek ochotniczych straży pożarnych województwa lubuskiego poprzez finansowanie nakładów inwestycyjnych zmierzających do poprawienia efektywności energetycznej jednostek/ lub wsparcie budowy nowych jednostek oraz wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu osób, mieniu albo środowisku naturalnemu. Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu w formie pożyczki z 40% umorzeniem przeznaczona jest na: termomodernizację i rozbudowę istniejących budynków remiz z wykorzystaniem OZE, budowę nowych remiz przeznaczonych dla jednostek OSP z wykorzystaniem OZE oraz zakup specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń.

Natychmiast po wystąpieniu klęski powodzi, w dniu 21 września 2024 r. na wniosek Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, Rada Nadzorcza Funduszu zatwierdziła program wsparcia Ochotniczych Straży Pożarnych pn. „**Usuwanie skutków powodzi na terenie województwa lubuskiego w 2024 roku**”. Program był odpowiedzią na pilne potrzeby jednostek OSP, które aktywnie uczestniczyły w działaniach powodziowych i w usuwaniu ich skutków, zapewniając im niezbędny sprzęt i wyposażenie. Na realizację programu przeznaczono 500 000 zł, z możliwością pokrycia do 100% kosztów kwalifikowanych działań. Wsparcie pozwoliło na zakup 71 pomp do przepompowywania wody z terenów zagrożonych zalaniem, co zdecydowanie poprawiło skuteczność działań w trakcie powodzi 2024 oraz lepsze przygotowanie w przyszłych akcjach.

W ramach całego komponentu Nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, Fundusz dofinansował zakup sprzętu ratowniczo – gaśniczego, dronów, quadów oraz samochodów ratowniczo-gaśniczych w formie dotacji w wysokości od 50% nawet do 100% (program usuwania skutków powodzi) kosztów kwalifikowanych. Wsparcie otrzymało 15 jednostek PSP, 22 stowarzyszenia (jednostki OSP WOPR WL i ZWZOSP WL) oraz 6 gmin. Łącznie na przedsięwzięcia przekazano 7 264 413,11 zł.

W ramach komponentu **Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami** w roku sprawozdawczym Wojewódzki Fundusz realizował dofinansowania zadań usuwania wyrobów zawierających azbest w ramach Programu priorytetowego NFOŚiGW „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest Część 2) Przedsięwzięcia w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych.”

Jest to Program wieloletni realizowany w latach 2023-2027.

Celem Programu jest unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest w gospodarstwach rolnych należących do beneficjentów Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Beneficjentami Programu są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, przy czym ostatecznymi odbiorcami korzyści są beneficjenci Działania A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, którym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wypłaciła i rozliczyła środki, na realizację przedsięwzięcia w ramach inwestycji A1.4.1 objętej Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Do kosztów kwalifikowanych zalicza się: koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest. Dofinansowanie udzielane jest w formie dotacji do 100 % kosztów kwalifikowanych.

Do Programu w roku 2024 przystąpiły 2 gminy. Udzielenie dofinansowania i podpisanie umów dotacji nastąpi w roku 2025.

W roku 2024 Wojewódzki Fundusz kontynuował realizację **Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie**. O dofinansowanie w postaci dotacji, na zakup wapna nawozowego odpowiadającego typom wapna nawozowego oraz środka wapnującego mogli ubiegać się posiadacze użytków rolnych z terenu województwa lubuskiego, o pH gleby poniżej lub równej 5,5.

W ramach tego programu w roku 2024 Fundusz zawarł 188 umów o dofinansowanie z rolnikami na łączną kwotę 1 908 047,08 zł.

Ochrona Różnorodności Biologicznej

Na dofinansowanie w 2024 roku przedsięwzięć z IV Priorytetu WFOŚiGW w Zielonej Górze: **Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów**, Fundusz zaplanował 740.396 zł, przewidując wsparcie czterech projektów, w tym trzech inwestycyjnych, koncentrujących się na ochronie czynnej gatunków zagrożonych.

Problemy finansowe, związane ze wzrostem cen materiałów budowlanych, zwiększonymi rzeczywistymi kosztorysami zadań i trudnościami w podpisaniu umów z potencjalnymi wykonawcami, stały się jednak w trakcie 2024 roku powodem rezygnacji dwóch beneficjentów z realizacji zaplanowanych inwestycji. Pierwszy z projektów ukierunkowany był na ochronę czynną gatunków zwierząt zagrożonych (dzikich ptaków szponiastych), a drugi na restytucję gatunku (drop *Otis tarda*) wymarłego w Polsce. Obaj wnioskodawcy - państwowa jednostka budżetowa i stowarzyszenie - wycofali z Funduszu wnioski o wsparcie finansowe łącznej wartości planowanego dofinansowania 426 000,00 zł.

Zgodnie z planem zrealizowane zostały w 2024 r. dwa przedsięwzięcia z priorytetu Ochrona różnorodności biologicznej. Wsparcie Funduszu, w formie przekazania środków do rezerwy celowej budżetu państwa na zadania państwowych jednostek budżetowych, w łącznej kwocie 314.396,- zł, umożliwiło Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim przeprowadzenie na terenie województwa lubuskiego dwóch działań. Efektem pierwszego z zadań, pn. „Ochrona bioróżnorodności i wartości przyrodniczych rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000 województwa lubuskiego”, było m.in. przygotowanie planów ochrony rezerwatów "Zacisze", "Przygiełkowskie Moczary" i "Wrzosiec", monitoring oceny stanu ochrony w rezerwach przyrody „Jezioro Ratno” i „Torfowisko Osowiec” w celu zachowania żyjących tam gatunków chronionych, wraz z uzupełnieniem bazy danych o zasobach przyrodniczych regionu, a także zamontowanie w rezerwach przyrody i obszarach Natura 2000 województwa lubuskiego 43 tablic informacyjnych. Dzięki tym działaniom na 50 ha powierzchni obszarów została przywrócona lub zapewniona właściwa ochrona stanu ekosystemów rezerwatów, w tym 1 gatunku ścisłej ochrony z Czerwonej księgi gatunków zagrożonych (lipiennik Loesela *Liparis loeselii*), a edukacja przyrodnicza w zakresie form ochrony przyrody w rezerwach objęła powierzchnię 203,6 ha województwa lubuskiego.

Drugie zadanie, z dofinansowaniem Funduszu w kwocie 148 791 zł, stanowiącej 80% kosztów projektu, pozwoliło na modernizację infrastruktury transportowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. W 2024 roku Jednostka mogła zrealizować zakup samochodu o napędzie hybrydowym, z podwyższonym podwoziem i napędem 4x4, wspomagającego działania nadzorczo-kontrolne RDOŚ w zakresie ochrony przyrody na obszarze woj. lubuskiego, w tym podejmowanie interwencji związanych z ochroną ekosystemów czy wykonywanie zadań ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem rzeki Odry. Łączna powierzchnia obszarów przyrodniczych, nad którymi RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim sprawuje kontrolę i nadzór w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów to ponad 358.546 ha.

Monitoring środowiska

Finansowe wsparcie, udzielone przez Fundusz przedsięwzięciom realizowanym w 2024 roku w ramach międzydziedzinowego Priorytetu V.1. WFOŚiGW w Zielonej Górze: **Monitoring środowiska**, wyniosło łącznie 1 259 925 zł. Dofinansowaniem w formie przekazania środków do rezerwy celowej budżetu państwa zostały

objęte 2 zadania inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych, a w formie dotacji dla samorządu województwa: 1 przedsięwzięcie inwestycyjne i 1 nieinwestycyjne.

Przekazanie środków Funduszu w wysokości 600 000,00 zł pozwoliło, po raz kolejny, na doposażenie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim w specjalistyczną aparaturę badawczą do monitorowania stanu wód w województwie lubuskim i prowadzenia badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pochodzącej z ujęć powierzchniowych i podziemnych, w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych. W roku 2024 dofinansowany został zakup chromatografu gazowego z detektorem mas oraz analizatora wstrzykowo-przepływowego cyjanków. Aparatura umożliwiła kompleksowe prowadzenie przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną monitoringu stanu wód na terenie województwa lubuskiego m.in. na zawartość substancji niebezpiecznych takich jak cyjanki, wykazujące się wysoką toksycznością, które mogą przedostać się do ujęć wód, zwłaszcza powierzchniowych, przy zdarzeniach nadzwyczajnych, Pozwoliła także na usprawnienie badań na zawartość pestycydów, metali ciężkich i innych pierwiastków kancerogennych, mogących przedostawać się do wód ze stosowanych w rolnictwie środków ochrony roślin oraz substancji, które do tej pory nie były monitorowane przez państwową inspekcję sanitarną, np. rakotwórczych produktów powstających podczas procesu dezynfekcji wód. Zadanie, o wartości całkowitej 999.800,- zł objęło też przeprowadzenie szkoleń kadry laboratoryjnej w obsłudze zakupionej aparatury.

Wzmocnienie potencjału kontrolnego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze poprzez przekazanie środków finansowych w kwocie 320.000 zł, tj. 80% kosztów zadania, to kolejny obszar wsparcia przez Fundusz państwowych jednostek budżetowych w 2024 roku. Dofinansowanie w 2024 roku przeznaczone zostało na zakup niskoemisyjnego samochodu specjalnego - mobilnego biura inspekcyjnego ze zdalnym dostępem do systemów informatycznych, przygotowaniem dokumentów kontrolnych na miejscu, przesyłem zgłoszeń do WIOŚ lub GIOŚ i bezpośrednim przekazem wyników do wybranych kontrolnych systemów operacyjnych, Mobilne biuro inspekcyjne, z przenośnym źródłem zasilania z panelem fotowoltaicznym, umożliwia m.in. obsługę kontroli w terenie pojazdów transportujących odpady. Inspektorzy nowopowstałego Wydziału Zwalczania Przystępczości Środowiskowej WIOŚ zostali wyposażeni w 5 zestawów sprzętu mobilnego IT, wykorzystywanego w czasie prowadzenia kontroli wyjazdowych (w zestawie laptop, drukarka, skaner). Skierowani zostali także na szkolenia specjalistyczne, aktualizujące wiedzę z prawa ochrony środowiska (56 inspektorów) i kontroli pozwoleń wodno-prawnych (30 inspektorów). Koszt całego zadania to 400 000,00 zł.

Dotacja w wysokości 119 925,00 zł umożliwiła Województwu Lubuskiemu zrealizowanie dwuletniego przedsięwzięcia skoncentrowanego na przygotowaniu nowego Planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2024 - 2030 wraz z planem inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych, który uwzględni rzeczywiste dane i przepisy pakietu GOZ (gospodarki o obiegu zamkniętym). Konieczność zmiany WPGO wraz z planem inwestycyjnym, przyjętego przez Województwo Lubuskie w 2021 r. na lata 2020-2026, wynikała głównie z obowiązku dostosowania do zmiany zapisów ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, przyjętej 17 listopada 2021 r., oraz do wymogów Krajowego planu gospodarki odpadami, przyjętego przez Radę Ministrów 12 czerwca 2023 r. Załącznikiem do WPGO jest Plan inwestycyjny, określający potrzebną infrastrukturę oraz prognoza oddziaływania na środowisko.

Nowy Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego obejmuje: aktualną analizę stanu gospodarki odpadami w województwie, z rzeczywistymi danymi dot. ilości zbieranych i odbieranych odpadów komunalnych (ewidencjonowane w GUS i BDO) a także informacje o odpadach zawierających znaczne ilości tzw. „surowców krytycznych” (surowce metaliczne, chemiczne, skalne, minerały, materiały, najistotniejsze z ekonomicznego punktu widzenia, których podaż jest zagrożona), obarczone wysokim ryzykiem dostaw. Strategiczny dla regionu lubuskiego dokument zawiera też ocenę inwestycji i środków finansowych niezbędnych m.in. przy konieczności zamykania istniejących instalacji gospodarowania odpadami, potrzeby budowy dodatkowej infrastruktury gospodarowania odpadami zgodnie z zasadą bliskości, a także wskazania mające na celu przeciwdziałanie umieszczaniu odpadów, nadających się do poddania recyklingowi lub innemu odzyskowi, na składowiskach odpadów. W nowym Planie ujęto również wskazania na rzecz zwalczania wszelkich form zaśmiecania środowiska lądowego, prognozy zmian mas wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz odpadów z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy, weryfikację mocy przerobowych instalacji komunalnych w stosunku do prognozowanych ilości odpadów, a także informacje dotyczące skażonych miejsc unieszkodliwiania odpadów (tzw. bomby ekologiczne) i środków niezbędnych do ich likwidacji oraz plany zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska.

W 2024 została też przekazana Województwu Lubuskiemu kolejna, druga, transza środków w wysokości 220 000,00 zł, umożliwiającą sfinansowanie zakupu aktualizacji systemu informatycznego SOZAT wraz z serwisem aplikacji procesu zarządzania informacjami środowiskowymi, opłatami środowiskowymi, księgowaniem i obsługą rachunków redystrybucyjnych w latach 2023 – 2026. Koszt całego zadania to 1 781 505,71 zł, a jego dofinansowanie przez WFOŚiGW w Zielonej Górze w kwocie łącznej 660 000,00 zł odbywa się na podstawie umowy dotacji w trzech rocznych transzach, po 220 000,00 zł każda, do 2026 roku.

9. Ogólnopolski system wsparcia doradczego w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

Do 31.12.2023 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze współrealizował Projekt „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”. Projekt realizowany był przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Partner Wiodący), działający we współpracy z 16 Partnerami (wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Województwo Lubelskie). Instytucją Pośredniczącą wspierającą te działania było Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Projekt finansowany był ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w ramach I Osi Priorytetowej poddziałanie 1.3.3 „Zmniejszenie emisyjności gospodarki”, a okres realizacji obejmował lata 2016-2023.

Głównym celem Projektu było wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku poprzez:

- zwiększenie świadomości społecznej w zakresie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej,
- wsparcie gmin w przygotowaniu i wdrażaniu planów gospodarki niskoemisyjnej (PGN),
- wsparcie w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.

Od 01.01.2024 r. Projekt Doradztwa Energetycznego jest kontynuowany pod nazwą „Projekt Doradztwa Energetycznego”, PDE 2.0. Projekt został wpisany do Programu „Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027” (FEnIKS), Priorytet FENX.01 - Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności, Działanie FENX.01.01 Efektywność energetyczna, Cel szczegółowy EFRR/FS.CP2.I. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. W nowej perspektywie finansowej Projekt Doradztwa Energetycznego został zaliczony do operacji o znaczeniu strategicznym dla programu FEnIKS. Oznacza to operację, która wnosi znaczący wkład w osiągnięcie celów programu i która podlega szczególnym środkom dotyczącym monitorowania i komunikacji. Ma to na celu zwiększenie świadomości na temat korzyści, jakie przynosi Unia Europejska w naszym życiu codziennym.

Umocowanie Projektu w Programie FEnIKS poprzedziły prace wszystkich stron zainteresowanych realizacją Projektu.

W dniu 03.11.2023 r. Partner Wiodący - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zawarł z Partnerami Projektu – 16 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej), Porozumienia w sprawie współpracy w zakresie przygotowania i wstępnej realizacji Projektu w ramach FEnIKS 2021-2027.

Kolejnym krokiem było zawarcie w dniu 14.11.2024 r. Umowy o Dofinansowanie (Umowa nr FENX.01.01-IP.01-0002/23-0, pomiędzy NFOŚiGW i Ministrem Klimatu i Środowiska jako Instytucją Pośredniczącą.

Ostatecznie dnia 24.12.2024 r. pomiędzy NFOŚiGW a każdym z 16-stu wfośigw została zawarta Umowa o Partnerstwie, zapewniającą wspólną realizację Projektu Doradztwa Energetycznego w nowej perspektywie finansowej. Budżet Projektu został ustalony na poziomie 172 mln zł, w tym 6,130 mln zł dla ZDE WFOŚiGW w Zielonej Górze. Dzięki tym środkom projekt będzie kontynuowany i poszerzony, aby sprostać rosnącym wyzwaniom związanym z efektywnością energetyczną i zmianami klimatu.

Projekt Doradztwa Energetycznego 2.0 w porównaniu do pierwszej edycji został powiększony o komponent klimatyczny (tematyka właściwego gospodarowania wodą na terenach zurbanizowanych, zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiskowym, gospodarki obiegu zamkniętego, w tym gospodarki odpadami). W związku z tym wszyscy Doradcy Energetyczni przeszli odpowiednie szkolenie zakończone egzaminem w powyższym zakresie, poszerzając swoje kompetencje. Szkolenie było zorganizowane przez Partnera Wiodącego i trwało 5 dni (42 h szkoleniowe).

Głównym celem Projektu PDE 2.0 jest wspieranie działań wyznaczonych przez Europejski Zielony Ład (EZŁ), zmierzających do osiągnięcia przez Polskę neutralności klimatycznej do 2050 roku. Cel ten wpisuje się w wizję bardziej przyjaznej dla środowiska, niskoemisyjnej i przechodzącej w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odpornej Europy dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności.

Priorytet ten został oparty na równowadze oraz wzajemnym uzupełnianiu się działań w trzech podstawowych obszarach:

- czystej i efektywnej energii, w tym efektywności energetycznej, ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza, rozwoju energii ze źródeł odnawialnych a także integracji i poprawy funkcjonowania europejskiego rynku energii;
- adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów, wzmocnieniu odporności systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom (zwłaszcza zagrożeniom naturalnym) i reagowania na nie;
- konkurencyjności, w tym wnoszeniu istotnego wkładu w utrzymanie przez UE prowadzenia na światowym rynku technologii przyjaznych środowisku, zapewniając jednocześnie efektywne korzystanie z zasobów i usuwając przeszkody w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.

Działania te mają na celu:

- osiągnięcie przez nasz kraj neutralności klimatycznej do roku 2050 (Europejski Zielony Ład) w zakresie emisji gazów cieplarnianych (GHG), w sektorach non-ETS, celu redukcyjnego 7% w 2030 r. w stosunku do 2005 r.,
- walkę z przekroczeniami stężenia pyłów PM10 i PM2,5 oraz B(a)P,
- poprawę efektywności energetycznej, w szczególności w sektorze mieszkaniowym (zarówno jedno- jak i wielorodzinnym).

Kolejnymi obszarami wymagającymi dalszego stałego wsparcia są: sektor energetyczny (ze szczególnym uwzględnieniem dekarbonizacji ciepłownictwa systemowego), transport, rolnictwo, sektor komunalno-bytowy, gospodarka odpadami oraz emisje przemysłowe poza ETS.

Osiągnięcie celu Projektu łączy się także z działaniami na rzecz poprawy jakości powietrza, zwiększenia dostępności do czystej energii wytwarzanej z OZE oraz działaniami na rzecz adaptacji do zmian klimatu. Projekt służyć będzie przede wszystkim zwiększeniu efektywności energetycznej gospodarki poprzez działania koncentrujące się na realizacji strategii niskoemisyjnej gospodarki obejmujące takie zagadnienia jak: przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, zaopatrzenie w energię i jej zużycie, obniżenie emisyjności gospodarki, transformację w kierunku niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz promowanie niskoemisyjnego transportu.

Podobnie jak w pierwszej edycji Projektu założono zrealizowanie przyjętych celów poprzez wykonanie przez Doradców Energetycznych założonych działań wskaźnikowych w poszczególnych województwach. Projekt Doradztwa Energetycznego 2.0 w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze jest realizowany przez 4-ro osobowy Zespół Doradztwa Energetycznego (ZDE).

Zestawienie wskaźników realizacji Projektu Doradztwa Energetycznego (PDE 2.0) z uwzględnieniem wskaźników dla ZDE w Zielonej Górze (w okresie realizacji Projektu).

L.p.	Rodzaj wskaźnika	Cele w całym PDE 2.0. (do 2029 r.)	Cele dla ZDE w Zielonej Górze (do 2029 r.)	Wykonanie celu przez ZDE w Zielonej Górze w 2024 r.
1.	Konsultacje	55 000	2 157	733
2.	Porady	82 800	3 248	1 623
3.	Inwestycje w zakresie EE i OZE objęte wsparciem doradczym	2 500	99	23
4.	Audycje telewizyjne, radiowe lub internetowe	192	12	2
5.	Publikacje	192	12	0
6.	Zorganizowane konferencje	192	12	1

7.	Działania edukacyjno-szkoleniowe	384	24	6 (16)
8.	Udział w imprezach masowych	256	16	11
9.	Kampanie informacyjno-edukacyjne	34	2	0

Odbiorcami działań doradczych były następujące podmioty:

- osoby fizyczne,
- Jednostki Samorządu Terytorialnego,
- Przedsiębiorstwa (MŚP i duże przedsiębiorstwa),
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe,
- inne podmioty (szkoły, obiekty służby zdrowia itp.).

Konsultacje i porady wiązały się z rozwiązywaniem konkretnych problemów, które obejmowały między innymi:

- Program Czyste Powietrze, Mój Prąd, Ciepłe Mieszkanie, Moje Ciepło,
- Konsultacje aktualizacji PGN-ów,
- Zagadnienia dotyczące inwestycji i OZE,
- Technologie związane z efektywnością energetyczną i OZE,
- Źródła finansowania efektywności energetycznej i OZE.

Bardzo istotnymi w pracy Doradców Energetycznych są działania:

1. edukacyjno-szkoleniowe oraz
2. informacyjno-promocyjne.

Ad.1. Działania edukacyjno-szkoleniowe

W 2024 r. ZDE w Zielonej Górze przeprowadził 6 (16) zróżnicowanych działań edukacyjno-szkoleniowych dotyczących tematyki EE i OZE.

Tematyka i zakres szkoleń były uzależnione przede wszystkim od zgłaszanych potrzeb przez odbiorców usług doradczych oraz dostępnych możliwości finansowania inwestycji.

Największe z tych działań to:

- szkolenia dla jst, osób fizycznych (w tym rolników) oraz przedsiębiorców ze źródeł finansowania inwestycji w zakresie EE i OZE,
- Prosument zbiorowy – webinar w ramach ogólnopolskiego cyklu szkoleń doradczych, organizowanego wspólnie z NFOŚiGW w Warszawie,
- szkolenie dot. Programu: Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół,
- Ekolekcja – działanie edukacyjne dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Rzepinie.

Szkolenia odbywały się w trybie online, przy użyciu aplikacji Teams oraz w formie tradycyjnych spotkań szkoleniowych.

Program „Czyste Powietrze” i oferta dla osób fizycznych.

W związku z trwającą od 2018 r. realizacją Programu Czyste Powietrze Doradcy brali udział w działaniach informacyjno-szkoleniowych dotyczących zasad Programu oraz procedury pozyskiwania dofinansowania. Wśród podejmowanych inicjatyw ze strony Doradców należy wymienić spotkania warsztatowe dotyczące zagadnień związanych z finansowaniem przedsięwzięć w ramach Programu Czyste Powietrze. Szkolenia stanowią istotne wsparcie dla wdrażania i realizacji Programu Czyste Powietrze poprzez pomoc zarówno pracownikom Gmin, które przystąpiły do wspólnej realizacji Programu na mocy zawartych porozumień, jak również wszystkim potencjalnym beneficjentom Programu.

W roku 2024 Doradcy Energetyczni przeprowadzili 10 szkoleń, dla przedstawicieli JST z naszego województwa.

W związku z realizacją programów realizowanych przez NFOŚiGW w Warszawie, takich jak: Ciepłe Mieszkanie, Moje Ciepło, Mój Prąd i Agroenergia, prowadzone przez Doradców działania informacyjno-szkoleniowe obejmowały również te zakresy tematyczne.

Ad. 2. Działania informacyjno-promocyjne

Promowanie Projektu Doradztwa Energetycznego jest istotnym elementem pracy Doradców

i odbywa się w różnych formach min. poprzez organizację konferencji oraz czynny udział Doradców w różnych wydarzeniach masowych (o zasięgu regionalnym bądź ogólnokrajowym), podczas których rozpowszechniana jest wiedza o Projekcie Doradztwa oraz o efektywności energetycznej i OZE.

W roku 2024 Doradcy Energetyczni WFOŚiGW w Zielonej Górze uczestniczyli oraz współorganizowali liczne wydarzenia, tworząc mobilne punkty konsultacyjne i stoiska wystawiennicze. Były to między innymi: fora i konferencje gospodarcze, branżowe (np. Konferencja „Energetyka przygraniczna – świat energii jutra”, Konferencji Zrównoważonego Rozwoju "Go Green" organizowana przez Zachodnią Izbę Przemysłowo-Handlową), wydarzenia gminne typu „Dożynki”, festyny, targi rolnicze (w Kalsku), Dni Zielonej Góry Winobranie 2024 itp.

W w/w wydarzeniach co roku licznie biorą udział mieszkańcy województwa lubuskiego.

W 2024 r. Doradcy, wraz z Partnerem wiodącym (NFOŚiGW w Warszawie) czynnie uczestniczyli (obsługa stoiska) w wydarzeniach o zasięgu ogólnopolskim, organizowanych również przez inne instytucje np.: w XII Ogólnopolskim Szczycie Energetycznym OSE - Gdańsk 2024, w XXVIII Forum Ciepłowników Polskich w Międzyzdrojach oraz w targach POLEKO.

W siedzibie Funduszu w Zielonej Górze Zespół Doradztwa Energetycznego zorganizował kolejną edycję promocji Projektu Doradztwa Energetycznego w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich (10.05. 2024 r.).

Istotne miejsce w pracy Doradców Energetycznych zajmuje aktualizacja wiedzy i kompetencji odbywająca się poprzez udział Doradców w różnych szkoleniach, warsztatach skierowanych bezpośrednio do nich. Najczęściej szkolenia te są organizowane przez Partnera Wiodącego – NFOŚiGW w Warszawie (w formie stacjonarnej lub on-line).

W związku z tym, że Projekt Doradztwa Energetycznego 2.0 w porównaniu do pierwszej edycji został powiększony o komponent klimatyczny w 2024 r. wszyscy Doradcy Energetyczni przeszli odpowiednie szkolenie pn. "Profesjonalny Doradca Klimatyczny" zakończone egzaminem. Szkolenie było zorganizowane przez Partnera Wiodącego w formie stacjonarnej i trwało 5 dni (42 h szkoleniowe).

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2024 r. Partner Wiodący organizował spotkania monitorujące realizację Projektu Doradztwa Energetycznego (w Lublinie, Paprotni).

10. GOSPODARKA FINANSOWA

10.1 Wpływy / przychody

Ogółem w 2024 roku wpływy/przychody Funduszu wyniosły 52 054 222,81 zł i pochodziły z następujących źródeł:

- Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 8 149 605,55
- Wpływy z tytułu opłat i kar za usunięcie drzew 157 588,12
- Wpływy z tytułu kar administracyjnych 90 561,28
- Wpływy z tytułu nadwyżki dochodu gminnego z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 3 155 003,09
- Przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego 773 322,26
- Przychody na pokrycie kosztów wdrażania programu „Czyste Powietrze” 1 260 488,87
- Przychody z tyt. realizacji programu FEnIKS Czyste Powietrze (środki z UE na wypłaty grantów) 9 810 629,43
- Zwrot pożyczzonego kapitału 19 623 672,34
- Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę, kary umowne 4 762 257,10
- Inne (odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody) 4 271 094,77

Razem 52 054 222,81

Dodatkowo, Fundusz w ramach podpisanych z NFOŚiGW umów udostępnienia środków na realizację ogólnopolskich programów priorytetowych otrzymał w 2024 r. środki w wysokości 94 579 021,48 zł z przeznaczeniem na udzielanie dotacji beneficjentom końcowym. W tabeli nr 4. i wykresie pod tabelą przedstawiono porównanie planowanych i wykonanych w 2024 roku wpływów/przychodów. Procent wykonania odniesiono do ostatniej korekty planu 2024.

Wojewódzki Fundusz jest beneficjentem projektu „Program priorytetowy „Czyste Powietrze” realizowany w ramach działania FENX.01.01 Efektywność energetyczna priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027. Na podstawie podpisanej w 2024 roku umowy o dofinansowanie Fundusz wypłaca granty na przedsięwzięcia realizowane w ramach programu, które zalicza w koszty ustawowe. Jednocześnie wypłacone granty stanowią przychody ustawowe Funduszu. W roku sprawozdawczym Fundusz otrzymał zaliczki w ramach umowy w wysokości 30 000 000 zł, z czego wypłacił granty na koszty kwalifikowane stanowiące podstawą certyfikacji wydatków w wysokości 9 810 629, 43 zł, oraz zaliczki podlegające rozliczeniu przez grantobiorcę w wysokości 17 052 144,02 zł.

W tabeli nr 5. przedstawiono wpływy Funduszu w ostatnich pięciu latach w podziale na ich źródła. W stosunku do roku poprzedniego przychody z tytułu opłat i kar zmniejszyły się o 2 236 657,54 zł. Zmniejszyły się przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego, które są niższe o 277 806,76 zł w stosunku do roku poprzedniego. Fundusz od 2021 uzyskuje środki z NFOŚiGW na pokrycie kosztów obsługi zadań związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach wdrażania Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” oraz tworzeniem warunków do wdrażania tego Programu, które w roku 2024 wyniosły 1 260 488,87 zł. W związku z utrzymującym się poziomem stóp procentowych od depozytów zakładanych w Banku Gospodarstwa Krajowego Fundusz uzyskał przychody finansowe z tytułu odsetek od lokowania czasowo wolnych w wysokości 3 924 695,00 zł, które nieznacznie wzrosły w stosunku do roku poprzedniego, tj. o 60 034,78 zł. W roku 2024 Fundusz uzyskał środki w wysokości 3 155 003,09 zł stanowiące nadwyżkę dochodu gminy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska.

10.1.1 Przychody z tytułu opłat i kar

Plan na rok 2024 (tab. nr 4.) zakładał pozyskanie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian oraz opłat za usunięcie drzew kwoty 10 000 000,00 zł, z tytułu kar za naruszanie wymagań ochrony środowiska kwoty 44 000,00 zł. Rzeczywiste przychody osiągnęły poziom 8 397 754,95 zł. Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz opłaty za usunięcie drzew przekazane z Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 8 307 193,67 zł stanowią 83% planu. W porównaniu do roku poprzedniego są niższe o 2 134 658,90 zł. Kary przekazane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz nałożone w drodze decyzji administracyjnych przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska uzyskano w wysokości 90 561,28 zł, co stanowi 206% planu. W porównaniu do roku poprzedniego są niższe o 101 998,64 zł.

10.1.2 Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu

Wpływy z tego tytułu obejmowały: zwrot pożyczonego kapitału oraz oprocentowanie udzielonych pożyczek i odsetki za zwłokę w spłacie kapitału oraz kary umowne. Plan w wysokości 21 000 000,00 zł (tab. nr 4.) wykonany został w 116,1%. Łączne wpływy w 2024 roku wyniosły 24 379 328,44 zł, co stanowi 103,2% kwoty uzyskanej w roku 2023. Wpływy z tytułu zwrotu pożyczonego kapitału wyniosły 19 623 672,34 zł i wzrosły w stosunku do roku 2023 o 1 146 060,15 zł. Przychody z tytułu oprocentowania pożyczek, odsetek za zwłokę oraz kary umowne naliczone w 2024 roku wyniosły 4 755 656,10 zł i zmalały w stosunku do roku poprzedniego o 392 872,33 zł.

W roku 2024 oprocentowanie pożyczek ze środków Funduszu wynosiło w stosunku rocznym WIBOR 3M + 20 pkt bazowych, nie mniej niż 1,2% w stosunku rocznym, w przypadku pożyczek udzielanych: jednostkom samorządu terytorialnego, na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub dotyczą zastosowania odnawialnych źródeł energii wynikających z programów ochrony powietrza oraz planów gospodarki niskoemisyjnej, lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. Dla

podmiotów świadczących usługi w zakresie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego takie samo oprocentowanie obowiązywało na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. W przypadku pozostałych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz pożyczek na realizację zadań z udziałem środków bezzwrotnych UE oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 30 pkt. bazowych, nie mniej niż 1,5% w stosunku rocznym. W przypadku pożyczek na realizację innych zadań oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 50 pkt bazowych, nie mniej niż 1,9% w stosunku rocznym.

10.1.3 Przychody z operacji kapitałowych

W 2024 roku czasowo wolne środki dały z tytułu operacji finansowych przychody w wysokości 4 151 344,47 zł (mniej o 72 309,99 zł w stosunku do roku poprzedniego).

Czasowo wolne środki inwestowane były w depozyty overnight we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw Fundusz, od dnia 1 marca 2015 r., lokuje wolne środki tylko w formie depozytu u Ministra Finansów poprzez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W roku 2024 zakładano tylko depozyty overnight z uwagi na ich korzystniejsze oprocentowanie niż oprocentowanie depozytów terminowych. Wysokość oprocentowania wynosiła 5,25% i było niezmiennie przez cały rok.

10.2 Wydatki / koszty

Wydatki Funduszu w 2024 roku (tab. 6.) obejmowały w zakresie działalności ustawowej: pożyczki, dotacje, przekazania środków dla państwowych jednostek budżetowych, oraz dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych. Przyznano również nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska. Spośród ogólnej kwoty wydatków/kosztów wynoszącej 52 036 123,10 zł, na działalność ustawową ze środków własnych wydatkowano łącznie 38 076 257,61 zł. Wzrost wydatków w 2024 roku związany jest z wypłatą grantów w ramach programu FEnIKS „Czyste Powietrze”, zaliczanych w koszty ustawowe Funduszu.

Na wydatki te składały się następujące pozycje (w nawiasie udział procentowy w ogólnej kwocie wydatków Funduszu):

· Wpływ pożyczek	21 057 788,29	(55,30%)
· Wpływ dotacji (w tym granty w ramach FEnIKS „Czyste Powietrze” przekazanie środków dla PJB)	16 723 921,89	(43,92%)
· Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	30 000,00	(0,08%)
· Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	264 547,43	(0,70%)

Niezależnie od tego Fundusz w 2024 roku wypłacił dodatkowo, w formie dotacji ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW na realizację programów priorytetowych: **82 874 572,39 zł**, z tego na:

- „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”: **789 997,70 zł** (4 umowy dotacji),
- „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”: **1 889 952,76 zł** (188 umów dotacji),
- Ogólnopolski program „Moja Woda”: **3 337 103,04** (615 umów dotacji),
- Ogólnopolski program „Czyste Powietrze”:
- Dotacje KPO **73 329 571,54 zł** (2.526 umów dotacji),
- dotacje – ścieżka bankowa: **125 042,79 zł** (4 umowy dotacji),
- „Ogólnopolski program „Agroenergia”: **105 208,16 zł** (7 umów dotacji),

- „Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej”: **1 558 283,55 zł** (28 umów dotacji),
- „Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie”: **1 739 412,85 zł** (18 umów dotacji)

W okresie objętym sprawozdaniem Fundusz obsługiwał finansowo łącznie 4 714 umów, w tym:

- 73 umów pożyczek dot. programu Czyste Powietrze,
- 112 pozostałych umów pożyczek,
- 4 umowy pożyczki dot. programu KPOŚK,
- 2 526 umów dotacji dot. programu Czyste Powietrze (w tym 1 450 umowy z lat wcześniejszych),
- 893 umów dotacji dot. programu Czyste Powietrze - FEnIKS
- 1 097 pozostałych umów dotacji, (w tym 864 umów ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW),
- 9 umów o przekazanie środków dla p.j.b.

W roku 2024, z uwagi na zaangażowanie Funduszu w realizację programów pomocowych skierowanych do osób fizycznych, finansowanie dotacyjne przewyższało dofinansowanie w formie zwrotnej i stanowiło 93,40% ogólnego dofinansowania (6,6% dofinansowanie w formie pożyczek). Dla porównania w 2023 roku dotacje stanowiły 88% dofinansowania, natomiast pożyczki 12%.

Należy zaznaczyć, że na 31 grudnia 2024 r. z umów podpisanych w 2024 roku i latach wcześniejszych zobowiązania Funduszu na rok 2025 i lata następne w zakresie środków własnych wynoszą 8 526 961,67 zł.

Zobowiązania wynikające z podpisanych umów zawartych w ramach udostępnionych środków z NFOŚiGW na koniec 2024 r. wynoszą 290 341 366,14 zł, (w tym największe zobowiązania wynikają z Programu „Czyste Powietrze” – 98 633 744,53 zł oraz Programu „Ciepłe Mieszkanie” - 107 523 922,46 zł)

Poza wydatkami na działalność ustawową Fundusz poniósł koszty funkcjonowania organów i Biura w wysokości 12 266 569,42 zł oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe w wysokości 84 463,77 (w tym 65 250,00 zł dotyczy wyksięgowania wartości akcji w cenie ewidencyjnej, w związku z ich sprzedażą). Poniesione ogółem koszty wyniosły 12 351 033,19 zł, co stanowiło 84,9% przyjętego na 2024 rok planu. W stosunku do roku poprzedniego koszty działalności bieżącej wzrosły o 2 097 692,52 zł, tj. o 20,6%. Wzrost spowodowany jest zwiększeniem zatrudnienia w związku z nałożeniem na Fundusz zadań związanych z realizacją dużych ogólnopolskich programów priorytetowych (Program Czyste Powietrze, Moja Woda, Agroenergia, Ciepłe Mieszkanie i inne). Na większe koszty wpływ wywarł również wzrost cen zakupu materiałów i usług (rosnąca inflacja)

W roku 2024 w ramach umowy udostępnienia środków z NFOŚiGW na częściowe pokrycie kosztów wdrażania programu priorytetowego „Czyste Powietrze” Fundusz uzyskał przychód w wysokości 1 260 488,87 zł.

Fundusz realizował również projekt doradztwa energetycznego w ramach podpisanej umowy o partnerstwie z NFOŚiGW oraz pozostałymi Funduszami. Koszty ponoszone na jego realizację rozliczone zostały w ramach projektu. W roku 2024 uzyskano przychody z tego tytułu w wysokości 773 322,26 zł.

W 2024 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 1 608 832,30 zł i przeznaczone były na wykonanie instalacji fotowoltaicznej na nieruchomości Funduszu, zakup deduplikatora oraz sprzętu komputerowego i biurowego.

11. AKCJE I UDZIAŁY

Na koniec 2024 roku Fundusz posiadał akcje w Banku Ochrony Środowiska S.A. - 22 185 akcji (o wartości nominalnej 10 zł za 1 szt.).

Wartość nabycia posiadanych przez Fundusz akcji wynosiła ogółem 746 020,00 zł. Na dzień 31.12.2024 r. dokonano wyceny akcji BOŚ i w związku ze wzrostem ich wartości w stosunku do wyceny na 31.12.2023 r. dokonano zmniejszenia dotychczasowego odpisu aktualizującego w wysokości 17 304,30 zł. Wartość odpisu aktualizującego akcji BOŚ na 31.12.2024 r. wynosi 479 356,30 zł.

W roku 2024 dokonano sprzedaży akcji Agencji Rozwoju Regionalnego w ilości 88 szt., (wartość nabycia 65 250 zł). Akcje sprzedano za cenę 88 000,00 zł, co dało zysk na sprzedaży w wysokości 22 750 zł.

12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2024 r. suma bilansowa wynosi **219 901 824 98 zł** i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o **29 707 630,03 zł**, tj. o 15,6% (w roku poprzednim **190 194 194,95 zł**). Aktywa trwałe uległy zmniejszeniu z kwoty **91 615 863,23 zł** do kwoty **90 552 410,13 zł** (spadek o 1,2%), aktywa obrotowe zwiększyły się z kwoty **98 578 331,72 zł** do kwoty **129 349 414,85 zł** (wzrost o 31,2%). Zobowiązania zwiększyły się w stosunku do roku poprzedniego z kwoty **18 695 727,48 zł** do kwoty **45 342 309,55 zł**, tj. wzrost o 42,5%. Uzyskano dodatni wynik finansowy w wysokości **3 061 047,96 zł**, co spowodowało zwiększenie funduszu własnego z kwoty **171 498 467,47 zł** do kwoty **174 559 515,43 zł** (wzrost o 1,8%). Fundusz podstawowy zwiększył się o wynik finansowy roku ubiegłego (zysk), tj. o kwotę **3 256 187,12 zł** i wynosi **162 745 540,56 zł** (wzrost o 2%).

Prezes Zarządu
Mirosław Glaz

TABELE I WYKRESY

TABELA 1. Umowy dofinansowania zawarte w 2024 roku.

Dotacje

Lp.	Liczba umów	Rodzaj umowy	Kwota pomocy
1	40	Umowy dotacji WF	2 906 258,37
2	188	Dotacja wapnowanie NF/WF	1 908 047,80
3	133	Dotacja - Moja Woda NF	565 602,18
4	3 522	Dotacja-Czyste Powietrze	177 299 915,47
5	26	Dotacja- Ciepłe Mieszkanie	100 396 500,00
6	2	Dotacja-Agroenergia	31 730,00
8	5	Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych część 1	1 390 000,00
9	59	Dotacje na azbest NF/WF	965 441,84
10	11	Przekazanie środków WF	4 040 222,00
11	45	Regionalny Program Wsparcia Edukacji Ekologicznej NF/WF	4 551 937,76
Suma:			293 090 213,58

Pożyczki

Lp.	Umowa numer	Kontrahent - nazwa	Nazwa zadania	Kwota pomocy
1	P24001	LEKS Sp. z o.o. Sulęcín	Zakup i montaż paneli fotowoltaicznych do 50 kWp na dwóch zakładach produkcyjnych Leks Sp. z o.o.	393 280,00
2	P24002	WOKAMID Sp. z o.o.	Budowa odcinka sieci kanalizacyjnej o dł. 100 m oraz odcinka wodociągu o dł. 100 m w m. Lubikowo	958 170,00
3	P24003	Lubskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Tuchola Żarska w Gminie Lubsko	103 967,00
4	P24004	Lubskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Tuchola Żarska w Gminie Lubsko	3 463 033,00
5	P24005	Lubskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w m. Tuchola Żarska w Gminie Lubsko	536 428,00
6	P24006	Lubskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w m. Tuchola Żarska w Gminie Lubsko	1 207 572,00
7	P24007	Gmina Łagów	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej oraz budowa sieci wodociągowej	4 000 000,00
8	P24008	Zielonogórski Związek Powiatowo- Gminny	Zakup 2 szt. autobusów z napędem Euro VI dostosowany dla osób niepełnosprawnych w transporcie zbiorowym	371 740,00
9	P24009	Zielonogórski Związek Powiatowo- Gminny	Zakup 2 szt. autobusów z napędem Euro VI dostosowany dla osób niepełnosprawnych w transporcie zbiorowym	545 500,20
10	P24010	Szprotawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp z o.o.	Przebudowa SUW Siecieborzyce, Borowina, Dzikowice	3 117 485,45

11	P24011	Gmina Przytoczna	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Wierzbno o część garażową na potrzeby OSP Wierzbno	1 000 000,00
12	P24012	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kożuchów	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w ul. Słowackiego w Kożuchowie	342 700,00
13	P24013	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kożuchów	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w ul. Słowackiego w Kożuchowie	490 000,00
14	P24014	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bieganów. Przebudowa stacji uzdatniania wody	458 122,00
15	P24015	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bieganów. Przebudowa stacji uzdatniania wody	3 287 358,38
16	P24016	Gmina Bytnica	Budowa remizy strażackiej OSP	449 099,94
Suma:				20 724 455,97

TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2024 roku wg komponentów

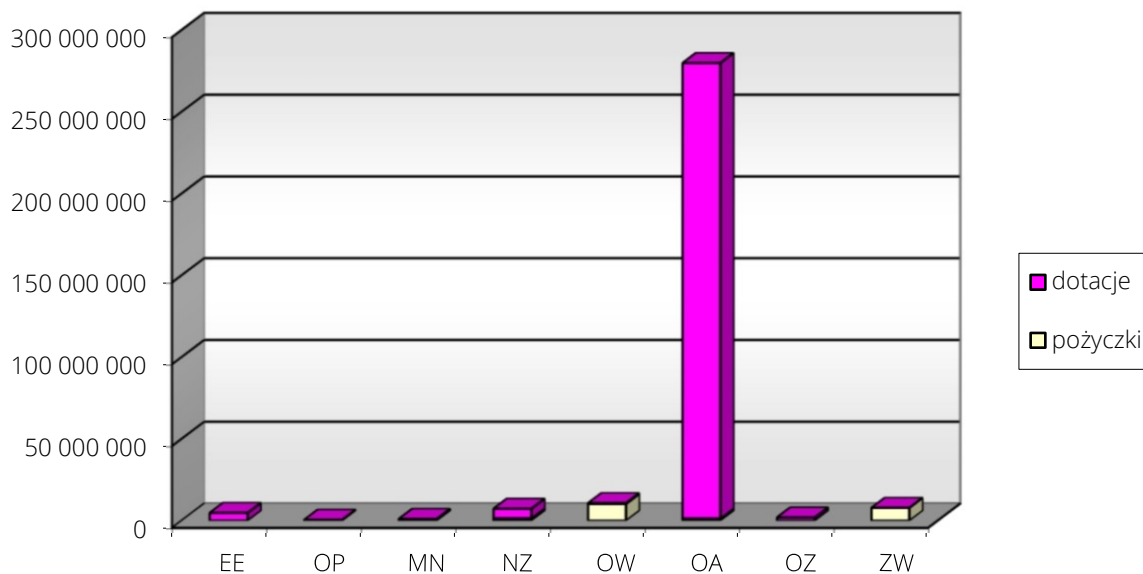
Komponent		ogółem		w tym: pożyczki		w tym: dotacje*	
		liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.
Edukacja ekologiczna	EE	51	4 723 191,96	0	0,00	51	4 723 191,96
Ochrona przyrody	OP	3	520 396,00	0	0,00	3	520 396,00
Monitoring środowiska	MN	3	1 039 925,00	0	0,00	3	1 039 925,00
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	NZ	43	7 264 413,11	2	1 449 099,94	41	5 815 313,17
Ochrona wód	OW	140	10 709 302,18	7	10 143 700,00	133	565 602,18
Ochrona powietrza	OA	3555	279 828 257,67	3	1 310 520,20	3552	278 517 737,47
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami	OZ	188	1 908 047,80	0	0,00	188	1 908 047,80
Zaopatrzenie w wodę	ZW	4	7 821 135,83	4	7 821 135,83	0	0,00
RAZEM		3987	313 814 669,55	16	20 724 455,97	3971	293 090 213,58

* umowy pożyczek, dotacji ze środków własnych oraz środków udostępnionych ze środków NFOŚiGW

TABELA 2.1. Struktura umów wg komponentów w latach 2020 - 2024

Komponent		2020	2021	2022	2023	2024	2024/2023	Udział 2024
Edukacja ekologiczna	EE	155 321,50	105 032,35	414 190,22	2 471 412,72	4 723 191,96	191,11%	1,51%
Ochrona przyrody	OP	324 859,00	124 793,90	227 800,00	559 780,00	520 396,00	92,96%	0,17%
Monitoring środowiska	MN	421 000,00	390 000,00	504 335,05	1 322 233,90	1 039 925,00	78,65%	0,33%
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	NZ	11 526 466,58	8 687 951,19	7 810 586,96	28 713 588,64	7 264 413,11	25,30%	2,31%
Ochrona powietrza	OA	32 678 270,68	53 576 305,26	66 563 475,74	127 357 966,36	279 828 257,67	219,72%	89,17%
Ochrona wód	OW	11 150 634,80	12 222 819,00	14 005 115,02	4 295 169,14	10 709 302,18	249,33%	3,41%
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami	OZ	2 091 287,89	8 012 291,59	2 521 576,66	10 575 523,53	1 908 047,80	18,04%	0,61%
Zaopatrzenie w wodę	ZW	0,00	2 089 327,20	553 500,00	1 745 591,00	7 821 135,83	448,05%	2,49%
Ogółem		71 048 508,55	58 347 840,45	85 208 520,49	177 041 265,29	313 814 669,55	177,26%	100,00%

Umowy zawarte w 2024 roku wg komponentów (w zł)

Kwoty z umów zawartych przez Fundusz wg komponentów w latach 2020 - 2024 (w zł)

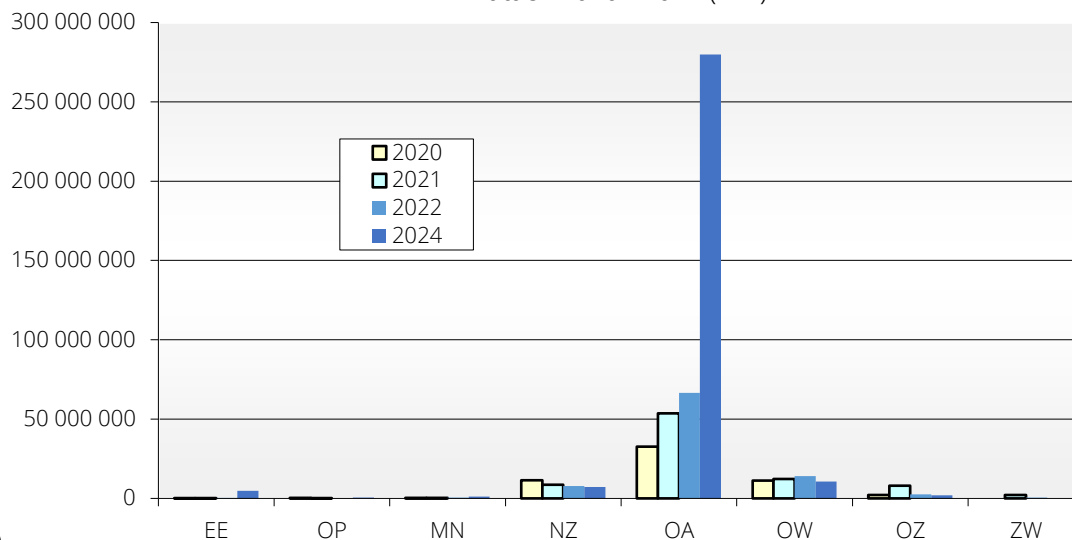

TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2024 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)

Lp	Grupa kontrahentów	Forma dofinansowania	Kwota dofinansowania (w zł)	Liczba zawartych umów	Średnie kwota umowy	udział procentowy w	
						pożyczkach	dotacjach
1	Gminy	pożyczka	6 366 340,14	5	1 273 268	30,7%	
2	Gminy	dotacja	102 982 500,98	51	2 019 265		35,1%
4	Osoby fizyczne	dotacja	179 805 295,45	3844	46 776		61,3%
5	Przedsiębiorcy	pożyczka	14 358 115,83	11	1 305 283	69,3%	
	Przedsiębiorcy	dotacja	840 953,04	8	105 119		0,3%
6	Województwo Lubuskie	dotacja	171 337,90	2	85 669		0,1%
7	Wojewoda i jedn podległe	dotacja	3 834 222,00	10	383 422		1,3%
8	Inne jednostki budżetowe i powiaty	dotacja	1 986 207,21	28	70 936		0,7%
10	Stowarzyszenia (OSP, WOPR)	dotacja	3 469 697,00	28	123 918		1,2%
RAZEM		dotacja*	293 090 213,58	3 971	73 808		100,0%
		pożyczka	20 724 455,97	16	1 295 278	100,0%	
OGÓŁEM			313 814 669,55	3987	78 709		

Umowy zawarte w roku 2024 roku w podziale na gr. kontrahentów (w %)

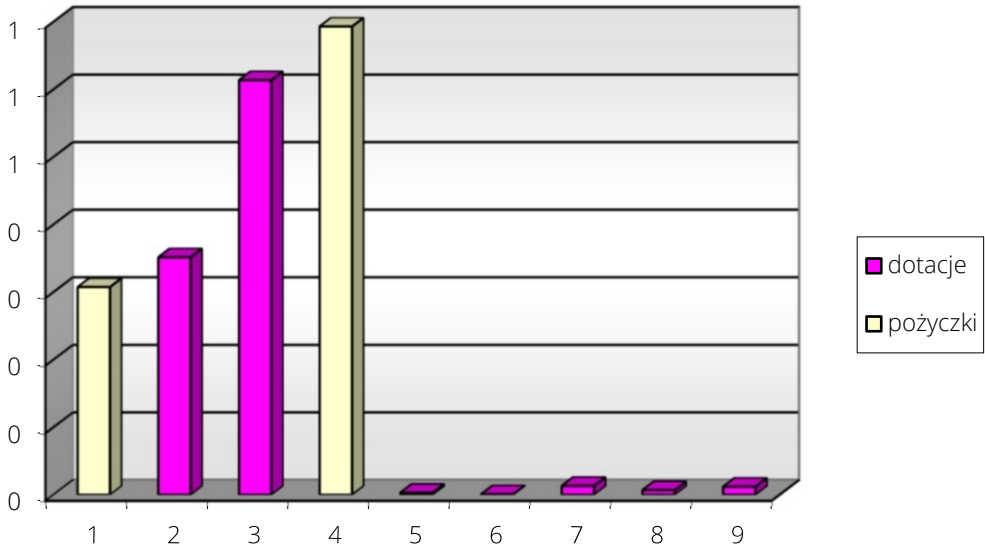

TABELA 4. Wpływy* / przychody Funduszu w 2024 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan 2024 r.	Korekta (ostatnia)	Wykonanie	% wykonania
Przychody z tytułu opłat	10 000	10 000	8 307	83,1%
Przychody z tytułu kar, opłaty z tyt. decyzji administracyjnych	44	44	91	206,8%
Wpływ z tyt. nadwyżki dochodu gminnego z opłat za korzystanie ze środowiska	0	0	3 155	ND
Przychody z tyt. doradztwa energetycznego	1 000	1 000	773	77,3%
Przychody z tyt. wdrażania i realizacji przedsięwzięć z programu "Czyste Powietrze"	1 500	1 500	1 260	84,0%
Przychody z tyt. realizacji programu Czyste Powietrze w ramach FENIKS (środki z UE)	0	20 000	9 811	49,1%
Zwrot pożyczzonego kapitału	16 800	16 800	19 624	116,8%
Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę, kary umowne	4 200	4 200	4 762	113,4%
Inne **)	2 800	2 800	4 271	152,5%
RAZEM	36 344	56 344	52 054	92,4%

*) bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

**) odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody

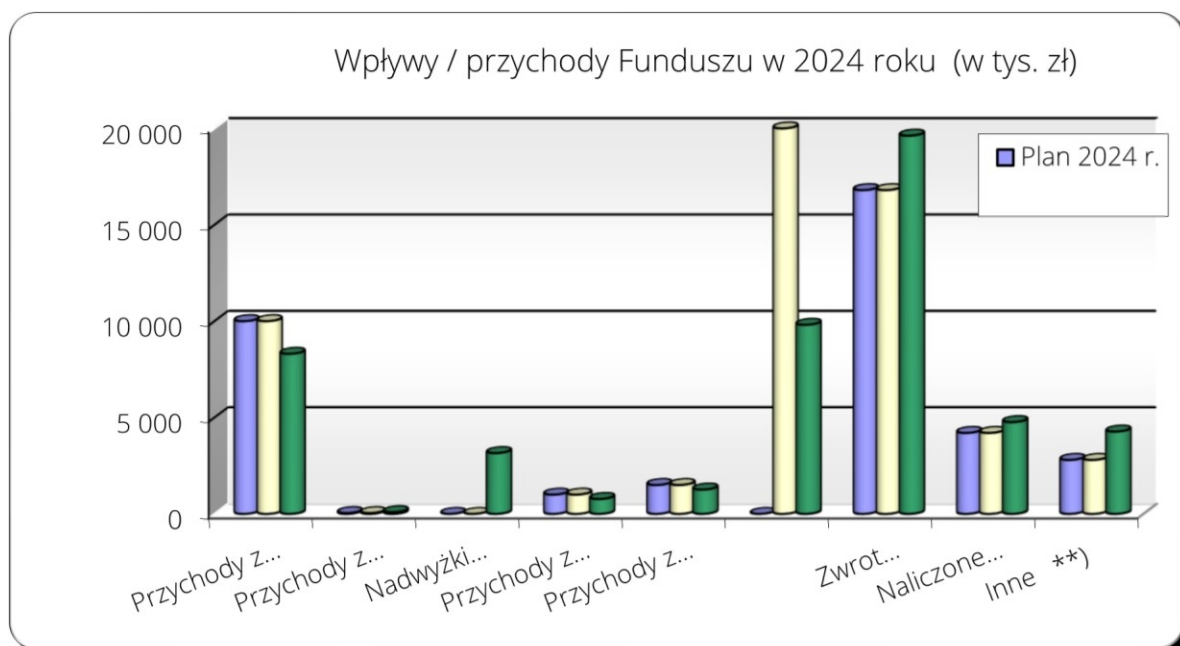

TABELA 5. Wpływy Funduszu w latach 2020-2024 (w tys. zł)*

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	Wskaźnik 2024 : 2023
Wpływy z tytułu opłat i kar	6 926	10 226	12 293	10 634	8 398	79,0%
Nadwyżka dochodów gmin z tytułu opłat i kar	7 856	0	660	3 402	3 155	92,7%
Zwrot kapitału pożyczonego (środki własne)	33 246	30 402	21 354	18 478	19 624	106,2%
Oprocentowanie pożyczek zapłacone oraz odsetki za zwłokę	2 891	2 430	3 708	5 229	4 720	90,3%
Pozostałe przychody (doradztwo energ., wdrażanie progr. Czyste Powietrze, FEnIKS "Czyste Powietrze", inne)	567	1 575	1 878	2 645	11 865	448,6%
Przychody z operacji kapitałowych	382	199	2 949	6 574	4 257	64,8%
RAZEM	51 868	44 832	42 842	46 962	52 019	110,8%

* bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

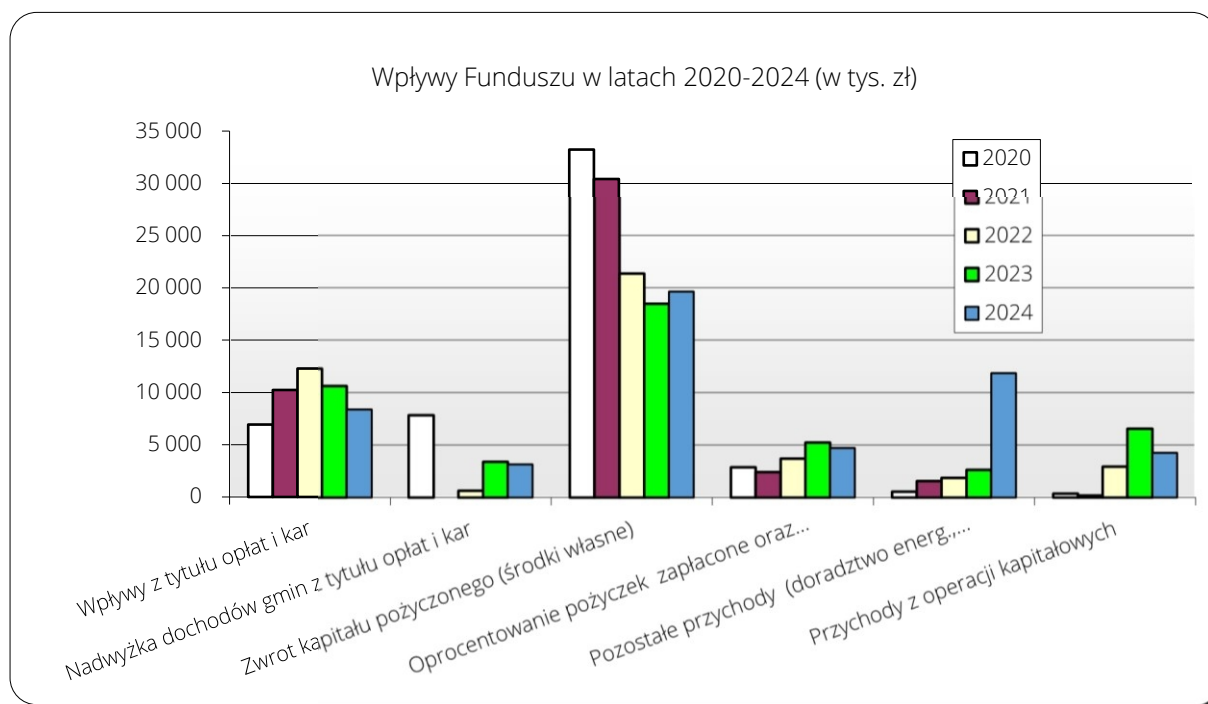

TABELA 6. Wydatki / koszty Funduszu w 2024 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan na 2024 rok	Korekta planu (ostatnia)	Wykonanie	Struktura wydatków
Wpływ pożyczek	40 000	40 000	21 058	40,5%
Wpływ dotacji i przekazania środków dla PJB	9 470	29 470	16 724	32,1%
<i>w tym: granty program FENIKS Czyste Powietrze</i>		<i>20 000</i>	<i>9 811</i>	<i>18,9%</i>
Inne ustawowe*	530	530	295	0,6%
Umorzenia	0	0	0	0,0%
Wydatki inwestycyjne	2 855	2 855	1 609	3,1%
Koszty utrzymania organów i Biura oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe	14 550	14 550	12 351	23,7%
RAZEM	67 405	87 405	52 037	100,0%

* łącznie dopłaty do oprocentowania kredytów i nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

